

The Citycon logo consists of a stylized 'C' icon in pink and white, followed by the word 'CITYCON' in white, uppercase, sans-serif font. The logo is positioned in the upper left corner of the image, which shows a busy train station platform with a blue high-speed train and blurred figures of people.

CITYCON

VUOSIKERTOMUS 2016

VASTUULLISUUS- SELVITYS

SISÄLLYS

Vastuullisuuden avainluvut	02
Vastuullisuustyö ja -tavoitteet	03
Olenaisuusarvio	04
Sidosryhmämme	05
Johtamistapamme	05
Meille tärkeimmät vastuullisuuskysymykset	07
Raportointiperiaatteet ja -menetelmät sekä rajaukset	11
Ympäristövastuun avainluvut	12
Vastuullisuustietojen tulkintaohje	23
Varmennusraportti	29

NÄIN LUET CITYCONIN VUODEN 2016 VUOSIKERTOMUSTA

Cityconin vuoden 2016 vuosikertomus koostuu neljästä osasta. Kaikki osat voi lukea osoitteessa www.citycon.com/fi/vuosikertomukset

01

Vuosikatsaus

02

Vastuullisuusselvitys

03

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

04

Tilinpäätös

TIETOA RAPORTISTA

Julkaisemme nyt ensimmäistä kertaa yhdistetyn raportin, jossa käsitellään strategiaamme ja suoriutumistamme. Vastuullisuusasioiden käsittely on yhdistetty talous-, liiketoiminta- ja hallintoasioiden käsittelyyn. Tämä osio keskittyy Cityconin toimintaan liittyviin vastuullisuuskysymyksiin.

Lisätietoa aiheesta: Cityconin strategia vuosikertomuksen sivuilla 16-17

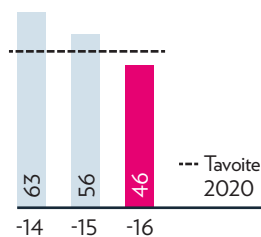

VASTUULLISUUDEN AVAINLUVUT

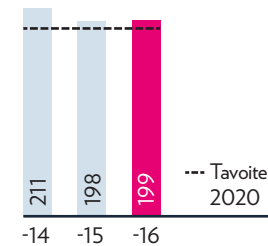
LUOMME VIIHTYISIÄ URBAANEJA KOHTAAMIS-PAIKKOJA

Cityconin keskusta-alueilla sijaitsevat monipuoliset kauppakeskukset ovat aitoja paikallisyhteisönsä keskuksia, joihin tullaan tekemään ostoksia, käyttämään palveluita, viihtymään ja viettämään aikaa. Uudenaikaiset, hyvin suunnitellut kauppakeskukset sijaitsevat hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä, ja niissä on mukava käydä sekä viihtyisiä viipyä.

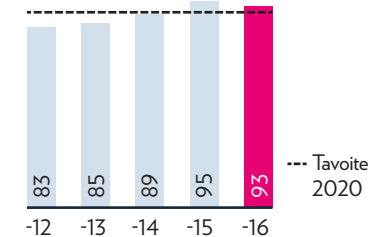
KIINTEISTÖJEN KASVIHUONE-KAASUJEN OMINAISPÄÄSTÖT
Vertailutasoon korjattu, kgCO₂e/m²

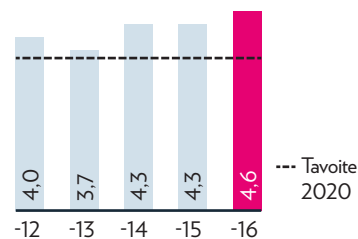
ENERGIAN OMINAISKULUTUS KAUPPAKESKUKSISSA
Vertailutasoon korjattu, kWh/m²

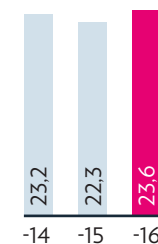
KIERRÄTYSASTE KAUPPAKESKUKSISSA
%

VEDEN OMINAISKULUTUS KAUPPAKESKUKSISSA
litraa/kävijä

LÄMMITYS- JA SÄHKÖKULUT
Me

BREEAM In-Use -sertifioidut kauppakeskukset käyväällä arvolla mitattuna

74%

VASTUULLISUUSTYÖ JA -TAVOITTEET

CITYCONIN VASTUULLISUUSTAVOITTEET

Päämäärät	Jatkuva tavoite	Tavoite vuonna 2020	Tulos vuonna 2016
Energiankulutuksen (MWh/m ²) pienentäminen <i>Lähtötilanne v. 2014</i>		-10 % -2 % vuodessa	0,5 % -6 % vuodesta 2014
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen (kg CO ₂ e/m ²) <i>Lähtötilanne v. 2014</i>		-20 % -4 % vuodessa	✓ -18 % -27 % vuodesta 2014
Uusiutuvan energian käytön lisääminen	Uusiutuvan energian käyttöön liittyvien ratkaisujen toteutettavuusselvitys kehityshankkeiden yhteydessä		✓
Vastuullinen rakentaminen ja ympäristöstävälliset kiinteistöt	Kaikille merkittäville ¹⁾ kehityshankkeille hankitaan ympäristösertifikaatti		✓
Korkea kierrätysaste	> 90 %	> 90 %	✓ 93 %
Vedenkulutuksen vähentäminen (litraa/kävijä, vertailukelpoiset kauppakeskukset)	3,5	3,5	✓ 3,3
Erinomainen saavutettavuus	Kauppakeskuksista ja kehityshankkeista 100 % sijaitsee rakennetussa ympäristössä, jonne on hyvät joukkoliikenneyhteydet		✓
Entistä enemmän yhteisöllisyyttä	Vahvistamme yhteistyön ja liiketoimintatavoitteiden välistä yhteyttä		✓

1) Yli 20 miljoonaa euroa

Energiankulutus
lähtötilanteesta 2014
kWh/m²

-6 %

Ilmastovaikutus
lähtötilanteesta 2014
(tCO₂e)

-24 %

Vuokralaisten
yleisarvosana meistä

8,6/10

Vaikutus paikallisiin talouksiin
Me

790

Ostetun vihreän
energian määrä
GWh

124

Cityconin kauppakeskuksissa
järjestettyjen yhteisöjä vahvistavien
tapahtumien lukumäärä

533

IsoKristiina sai Vuoden
kauppakeskusteko -palkinnon

✓

VASTUULLISUUDEN PAINOPISTEET

Citycon haluaa tarjota parhaat liiketilat ja päivittäiset ostoselämykset urbaaneissa kaupakeskuksissa Pohjoismaissa. Tämä onnistuu vain, jos kehitämme ja pidämme yllä taloudellisesti vakaata sekä menestyvää liiketoimintaa. Cityconin vastuullisuustyöllä vahvistetaan sidosryhmäsuhteita, ja se voi tuottaa lisäarvoa liiketoiminnalle, parantaa taloudellista suorituskykyä sekä tehostaa riskienhallintaa.

Lisätietoa aiheesta: Cityconin taloudellisen tuloksen pääkohdat tilinpäätöksen sivuilla 3-4

Citycon toteutti vastuullisuusasioiden olennaisuusarvion ensimmäisen kerran vuonna 2009. Arviota on tämän jälkeen tarkastettu sekä Cityconissa sisäisesti että sidosryhmätutkimusten avulla. Arvioon on tehty päivityksiä vuosina 2014 ja 2015. Citycon aikoo päivittää olennaisuusarviota jälleen vuonna 2017, ja tällä kertaa painopisteenä on, miten vastuullisuudella voi tukea arvontuotantoa.

Olennaisia alueita tunnistettaessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- 1) sidosryhmätoiminnan yhteydessä havaitut näkökohdat
- 2) strategiset linjaukset
- 3) riskienhallintaohjelma
- 4) sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön muutokset, kuten trendit

- 5) toimialan parhaat käytännöt ja verrokkit
- 6) kestävän kehityksen viitekehys ja
- 7) raportoinnin laajuutta koskevat periaatteet.

Seuraamme ja arvioimme tavoitteitamme jatkuvasti suhteessa kansainvälisiin aloitteisiin, kuten vuonna 2015 julkaistuihin Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin.

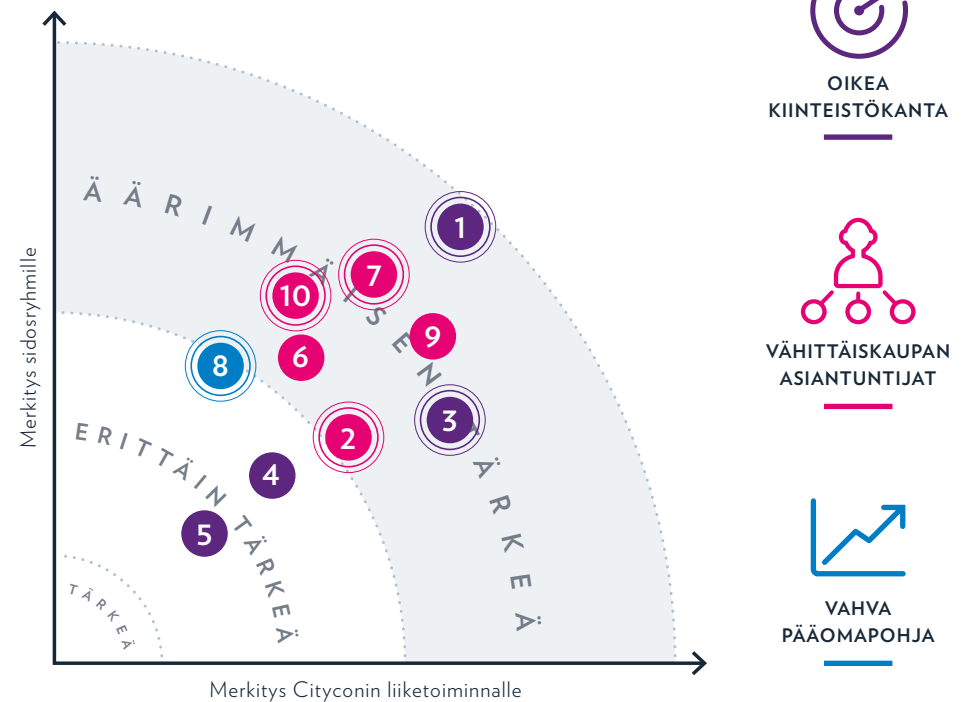
Kaikki matriisissa esitetyt teemat on arvioitu tärkeiksi. Teemojen sijoittuminen matriisiin perustuu niiden vaikutuksiin ja sisäiseen sekä ulkoiseen toimintaympäristöön liittyviin arvioihimme.

Lisätietoa aiheesta: Vähittäiskaupan toimialaan vaikuttavia trendejä käsitellään vuosikertomuksen sivuilla 12-13

Cityconin johtoryhmä on käsitellyt ja hyväksynyt sekä vastuullisuusstrategian että prioriteettimatriisin. Tässä raportissa esitetyt GRI-tunnusluvut on valittu olennaisuusarvion tulosten perusteella. Olennaisiksi katsotut seikat käsitellään samassa järjestyksessä kuin ne on esitetty prioriteettimatriisissa kohdassa "Meille tärkeimmät vastuullisuuskysymykset".

PRIORITEETIMATRIISI

Symboli kuvaa teemoja, joilla on olennaisia vaikutuksia Cityconin arvoketjuun

1 Saavutettavuus – keskeinen sijainti ja hyvät joukkoliikennedytykset	4 Vastuullinen rakentaminen ja ympäristöystävälliset kiinteistöt	7 Vuokralaisten tyytyväisyys ja yhteistyö
2 Vuorovaikutus paikallisen yhteisön kanssa	5 Vedenkulutuksen vähentäminen ja jätteiden kierrätys	8 Vastuullinen alihankintaketjun hallinta
3 Energiatohokkuus ja hiilijalanjälki	6 Hyvä työnantaja	9 Eettisyys ja läpinäkyvyys liiketoimintatavoissa
		10 Kaupakeskusten terveellisyys ja turvallisuus

VUOROPUHELUA JA KOHTAAMISIA

Olemme määritelleet sidosryhmiksemme ne tahot, joihin toimintamme vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa ja jotka voivat vaikuttaa omien tavoitteidemme toteutumiseen. Toimiva vuorovaikutus meidän ja sidosryhmiemme välillä lisää läpinäkyvyyttä, edistää tavoitteidemme toteutumista, vahvistaa molemminpuolista ymmärrystä ja muodostaa yhteisen oppimisprosessin.

Meille on kunnia-asia toimia yhteistyössä paikallisten toimijoiden, asukkaiden, vuokralais-ten ja kävijöiden kanssa niin kauppakeskuk- samme kuin niitä ympäröivissä yhteisöissäkin. Sitoudumme tiukkoihin eettisiin periaatteisiin ja pyrimme tarjoamaan asiakkaillemme terveel- lisiä, turvallisia sekä kestäviä kiinteistöjä. Tavoitteenamme on kehittää jatkuvasti uusia tapoja edistää vuorovaikutusta sidosryhmiem- me kanssa ja ottaa paremmin huomioon siinä esiin nousseita seikkoja.

Päivittäiseen toimintaamme kuuluu useita eri tapoja kuunnella sidosryhmiämme: kanavia ovat esimerkiksi asiakaspalautteen vastaanottaminen ja siihen vastaaminen, ja paikallisten asukkaiden kuuleminen kehityshankkeiden yhteydessä.

VUONNA 2016

Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa toteutui vuonna 2016 monin eri tavoin. **Kuluttajien käyttöön** toimme uuden digitaalisen kanta-asia- kasohjelman, jatkoimme myös Nuoret kaup- pakeskuksissa -hankettamme. **Vuokralaisille**

Sidosryhmiksemme olemme määritelleet kuluttajat, vuokralaiset, henkilöstön, sijoittajat, analyytikot ja osakkeenomistajat, yhteistyökumppanit, paikallisyhteisöt, kunnat ja tiedotusvälineet sekä kansalais- järjestöt ja toimialajärjestöt.

toimme tyytyväisyyskyselyitä ja osallistuimme useisiin vähittäiskauppa-alan seminaareihin. Citycon ylläpitää jatkuvaa aktiivista vuoropuhelua **sijoittajien** ja **analyytikoiden** kanssa. Vuoden aikana tavattiin yli 150 sijoittajaa ja pankkia. Lisäksi osallistuimme useisiin suomalaisiin ja kansainvälisiin sijoittajatahtumiin ja -kon- ferensseihin sekä GRESB ja CDP-kyselyihin. Kehityskeskustelut pidettiin 99 %:lle **hen- kilöstöstä**, ja jatkoimme Code of Conduct -itseopiskeluohjelmaamme. Osallistuimme myös **toimialajärjestöjen** toimintaan ja keskustelimme **kansalaisjärjestöjen** kanssa eri foorumeilla ja eri hankkeisiin liittyen. Järjestöjä olivat esimerkiksi EPRA (European Public Real Estate Association), FIBS yritysverkosto, GBG Suomi ry, ICSC (International Council of Shopping Centres) sekä Nuorten Palvelu ry.

Lisätietoa aiheesta: Lue lisää sidosryhmäyhteistyöstämme sivuilta 9–10.

VASTUULLISUUS- ASIOIDEN HALLINTA

Cityconin strategiana on luoda arvoa sidosryhmilleen kehittämällä ja tarjoamalla oikean kiinteistökannan sekä vähittäiskaupan asiantuntemusta. Näitä tukee vahvan pääomapohja. Meille tärkeät vastuulli- suuden teemat integroidaan yhtiön kokonais- strategiaan ja liiketoimintaan. Tavoitteenamme on tehdä kestävästä ajattelusta ja toiminnasta yrityskulttuurimme luontaisia tavaramerkkejä. Vastuullisuus on erottamaton osa toiminnallem- me, taloudelliselle tulokselle ja sidos- ryhmillemme tuotettua lisäarvoa.

Lisätietoa aiheesta: Kuvaus tavastamme luoda lisäarvoa on vuosikertomuksen sivuilla 10–11

Käytännössä liiketoiminnan tukena ovat konsernitoiminnot, kuten vastuullisuus-, talous-, lakiasia- ja henkilöstöhallintotoiminnot. Ne tekevät läheistä yhteistyötä operatiivisen liiketoiminnan kanssa. Vastuullisuusasioista, lakiasioista ja henkilöstöhallinnosta vastaavat johtajat toimivat suoraan toimitusjohtajan alaisuudessa.

Oheisessa taulukossa esitetään, miten pidämme esillä sidosryhmiemme eniten arvossa pitämiä seikkoja.

Tavoitteenamme on tehdä kestävyysajattelusta ja -toiminnasta yrityskulttuurimme luontaisia tavaramerkkejä

GRI G4 JOHTAMISTAVAN KUVAUS

Prioriteetit	Energia, ympäristö, vesi, jätteet, vastuullinen rakentaminen ja ympäristöystävälliset kiinteistöt	Hyvä työnantaja	Saavutettavuus sekä vuorovaikutus paikallisen yhteisön kanssa	Vuokralaisten tyytyväisyys ja yhteistyö	Kauppakeskusten terveellisyys ja turvallisuus	Vastuullinen alihankintaketjun hallinta, eettisyys ja läpinäkyvyys liike-toimintatavoissa
Johtamis-käytäntö-mme	<p>Cityconin strategia, tavoitteet ja ympäristöohjelma määrittelevät ympäristöjohtamiskäytäntöjämme. Ympäristöohjelmassa määritellyt tavoitteet ja toimet on integroitu osaksi kauppakeskusjohtamisen sekä kiinteistökehityksen päivittäistä toimintaa. Ympäristötunnusluvut ovat osa yhtiön kvartaaliraportointia. Citycon noudattaa seuraavia periaatteita saavuttaakseen ympäristötavoitteensa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noudatamme ympäristövastuuta kaikissa toiminnoissamme ja varaudumme lainsäädännön muutoksiin. - Kehitämme ympäristöasioiden hallintaa, johtamista ja raportointia jatkuvasti. - Edellytämme yhteistyökumppaniemme toimivan Cityconin ympäristötavoitteiden toteutumista tukevalla tavalla. - Ohjaamme henkilöstöä vastuullisuuteen ympäristöasioissa tavoitteiden asettamisen, koulutuksen ja sisäisen viestinnän avulla. <p>Sosiaalisten vaikutustemme hallinnointitapa kulminoituu henkilöstöjohtamiseen ja eettisen periaatteiden sekä hyvien hallintotapojen edistämiseen koko arvoketjussa. Tuemme ja ohjaamme johtamista henkilöstöstrategian sekä yhteisten HR-prosessien avulla. Tulosjohtamisprosessillamme on keskeinen merkitys siinä, että vähittäiskaupan asiantuntijamme täyttävät sitouksemme sidosryhmillemme sekä yhteisöille, joissa toimimme.</p>					
Linjaukset ja sitoumukset	<p>Noudatamme yritysten energiakatselmuksia koskevaa lainsäädäntöä.</p> <p>Olemme mukana kiinteistöalan energiategohkuussopimuksessa 2010–2016.</p> <p>Toimintaa ohjaavat energiankulutusta, hiilijalanjälkeä, vedenkäyttöä, jätehuoltoa, uusiutuvan energian käyttöä ja rakennussertifikaatteja koskevat strategiset ympäristötavoitteet sekä Cityconin ympäristöohjelma.</p> <p>Uudet rakennukset: Cityconin linjauksena on, että kaikille merkittävillä kehityshankkeille hankitaan ympäristösertifikaatti.</p> <p>Ulkoisten ympäristöluokituseriaatteiden lisäksi Cityconilla on käytössä myös sisäisiä ohjeistuksia.</p> <p>Olemassa olevat rakennukset: Käytössä on sisäisiä ohjeistuksia ja ulkoisia vertailulukuja. Kiinteistöistämme 74 % on BREEAM In-Use -sertifioituja.</p>	<p>Meillä on useita toimintaperiaatteita ja ohjeistuksia, joilla kannustetaan johtoa ja henkilöstöä toimimaan yhtenäisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstöstrategia - tasa-arvosuunnitelma - työsuojelun toimintaohjelma - tulosjohtamisprosessi CODE - linjauksia henkilöstön työssä jaksamisen tukemiseen, mukaan lukien kuntoutumisen ja varhaisen puuttumisen mallit - toimintaperiaatteet (Code of Conduct) - yrityksen arvot <p>One Citycon -yhteistyöryhmä ja paikalliset työsuojelutoimikunnat ovat myös osoituksia sitoutumisestamme yhteistyöhön henkilöstömme kanssa.</p>	<p>Saavutettavuus on osa kiinteistökanamme ydinkriteeriä "Urbaanit ympäristöt": pääkaupungeissa ja kasvukeskuksissa sijaitseviin kauppakeskuksiimme on hyvät joukkoliikenneyhteydet, ja niissä on tarjolla myös kunnallisia, sivistys- ja terveydenhuoltopalveluita.</p> <p>Käytämme yhteistyön suuntaamisen apuna sen sisältöjä ohjaavaa sisäistä muistilistaa.</p> <p>Vuonna 2015 käynnistimme hankkeen, jonka tarkoituksena on mitata toimintamme sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia. Hankkeen aluksi määritimme muutamia tunnuslukuja, kuten paikallisesti luotujen työpaikkojen määrän, ja laadimme suunnitelman, jonka päämääränä on vaikutustemme kokonaisvaltaisempi ymmärtäminen. Hanke on jatkunut edelleen vuonna 2016 ja olemme kehittäneet kaupunkiyhteisöindeksin, joka on määrää ottaa käyttöön vuoden 2017 aikana.</p>	<p>Teemme vuosittain vuokralaisuustyytyväisyyskyselyä. Kyselyssä huomioidaan useita eri seikkoja, kuten yhteistyön sujuvuus, Cityconin kaupakeskustiimien toiminta sekä vuokralaisten tyytyväisyys kauppakeskusten tarjoamiin markkinointi- ja muihin palveluihin. Tulokset auttavat Cityconia löytämään kehityskohteita, parantamaan toimintaansa ja mittaamaan tehtyjen kehitystoimenpiteiden tuloksellisuutta.</p>	<p>Cityconilla on toimintaohjeita ja niihin liittyvää koulutusta, esimerkiksi kriisin varalta. Kauppakeskustemme turvallisuus pyritään varmistamaan erilaisilla hankkeilla ja yhteistyösopimuksilla.</p>	<p>Cityconin toimintaperiaatteissa (Code of Conduct) määritellään yhtiön eettiset periaatteet ja liiketoiminnan normit.</p> <p>Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävässä liikesuhteissamme ja edellytämme toimittajiltamme Cityconin omien tai sitouudeltaan vastaavien, korkeiden eettisten periaatteiden noudattamista.</p>
Tavoitteet ja toimenpiteet	Vuoden 2016 keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet on esitetty vuosikertomuksen sivuilla 16–17 sekä vastuullisuusselvityksen sivuilla 2–3.					
Resurssit ja vastuut	<p>Liiketoiminnan tukena on konsernitaso koordinaattori. Vastuullisuusasioista, lakiasioista ja henkilöstöhallinnosta vastaavat johtajat toimivat suoraan toimitusjohtajan alaisuudessa.</p> <p>Ympäristöasioiden johtamista koordinoidaan konsernitasolla ja tavoitteena on viedä parhaat käytännöt koko konserniin.</p>	<p>Henkilöstöjohtaja vastaa siitä, että paikalliset HR-tiimit toteuttavat HR-prosessit ja -suunnitelmat kaikissa Cityconin toimintamaissa yhteistyössä johdon kanssa.</p>	<p>Liiketoiminnan tukena ovat konsernitoiminnot, kuten vastuullisuus-, talous-, lakiasia-, markkinointi-, turvallisuus- ja henkilöstöhallintotoiminnot.</p>			
Johtamis-käytäntöjen arviointi	<p>Seuraamme saavuttamiemme tuloksia ja kehitämme ympäristöjohtamiskäytäntöjämme suhteessa muihin strategisiin linjauksiin, riskienhallintaohjelmaan sekä sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin, kuten trendeihin, toimialan parhaisiin käytäntöihin ja verrokkeihin.</p>	<p>Keräämme henkilöstöltä vuosittain palautetta henkilöstökyselyllä, jotta voimme arvioida henkilöstöjohtamisemme vaikuttavuutta ja tuloksia. Kyselyn tulokset käydään läpi ja niiden perusteella laaditaan toimintasuunnitelmat sekä tarvittaessa muutetaan johtamiskäytäntöjä. Laadimme myös erilaisia analyyssejä varmistaaksemme, että työntekijöitä kohdellaan reilusti ja tasa-arvoisesti.</p>	<p>Seuraamme saavuttamiemme tuloksia ja kehitämme johtamiskäytäntöjämme suhteessa muihin strategisiin linjauksiin, riskienhallintaohjelmaan sekä sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin, kuten trendeihin, toimialan parhaisiin käytäntöihin ja verrokkeihin.</p>			

MEILLE TÄRKEIMMÄT VASTUULLISUUSKYSYMYKSET

SAAVUTETTAVUUS

Tavoitteenamme ja strategiamme keskeisenä osana on, että kaikkiin kauppakeskuksiimme pääsee julkisella liikenteellä. Tähän tavoitteeseen on jo päästy, joten etsimme uusia tapoja lisätä saavutettavuutta kestäväällä tavalla. Tarjoamme esimerkiksi sähköautojen latauspisteitä, pyörätelineitä ja erityisesti perheille tai vähäpäästöisille autoille varattuja paikoitustiloja. Voimme näin parantaa kauppakeskusten saavutettavuutta erilaisille väestöryhmille.

VUONNA 2016

Vuoden 2016 lopussa tilanne oli seuraava:

- Saavutettavuus joukkoliikenteellä: 100 % kauppakesuksista
- Sähköautojen latauspisteitä: 166
- Perhepysäköintiruutuja: 1 481
- Vähäpäästöisille ja hybridautoille varattuja pysäköintiruutuja: 176
- Invalidipysäköintiruutuja: 731
- Polkupyöräparkkeja: 3 674
- Kauppakeskuksia, joissa on joukkoliikenteen liityntäpysäköinti: 13

Erinomainen esimerkki on Ison Omenan laajennusosa. Siellä kauppakeskukseen pääsyä helpottaa uusi metro- ja linja-autoterminaali, jossa on varaus neljälle sähköbussien latauspisteelle.

KATSE ETEENPÄIN

Pyrimme edelleen parantamaan saavutettavuuttamme siten, että taustoiltaan kaikenlaiset ihmiset pääsevät kauppakeskuksiimme ja kykenevät liikkumaan niissä. Painopiste on ympäristöystävällisissä liikennemuodoissa. Fyysisen saavutettavuuden lisäksi pohdimme, miten voisimme lisätä digitaalista läsnäoloamme ja merkitystämme kuluttajille, kävijöille ja keskuksissamme työskenteleville.

VUOKRALAISTYYTYVÄISYYS JA -YHTEISTYÖ

Vuokralaisyhteistyössä pienillä teoilla voi olla suuri vaikutus. Kun vuokralaiset remontoivat tilojaan, autamme ja kannustamme heitä omaksumaan tehokkaampia toimintatapoja. Esimerkkinä tästä on siirtyminen entistä energiatehokkaampiin valaistusmuotoihin, joilla vähennetään paitsi energiankulutusta myös jäädytystarvetta. Parempi valaistus lisää myös viihtyisyyttä ja turvallisuudentunnetta.

VUONNA 2016

Laadimme vuosittaisen vuokralaiskyselyn, johon tuli 1 701 vastausta. Cityconin vuokralaisten tyytyväisyystutkimus osoitti, että yleinen tyytyväisyys on parantunut. Erityisen tyytyväisiä

ollaan yleiseen toimivuuteen ja yhteistyöhön Cityconin kanssa. Yleinen tyytyväisyys oli vuonna 2016 korkeammalla tasolla kuin vuonna 2015. Heinäkuussa 2015 tapahtunut Sektor Gruppen -fuusio näyttää onnistuneen myös vuokralaisten näkökulmasta.

Kyselystä saatiin muun muassa seuraavia tuloksia:

- Vuokralaisten yleinen tyytyväisyys parani vuoteen 2015 verrattuna Norjassa 2,6 % ja Suomessa, Ruotsissa ja Virossa 3,9 %.
- Vuokralaiset ovat tyytyväisiä eri toimintojen ja yhteyshenkilöiden väliseen jatkuvaan yhteistyöhön.
- Yleinen tyytyväisyys kauppakeskustemme johtamiseen nousi edellisvuoteen verrattuna Norjassa, Suomessa ja Ruotsissa.
- Tyytyväisyys kauppakeskusten toimivuuteen parani koko Citycon-konsernissa.

KATSE ETEENPÄIN

Etsimme uusia tapoja edistää vuokralaistemme vastuullista toimintaa. Arvioimme myös olennaisia seurantaindikaattoreita ja tutkimme, miten voimme niitä hyödyntämällä palvella vuokralaisiamme tulevaisuudessa entistäkin paremmin.

EETTISYYS JA LÄPINÄKYVYYS LIIKETOIMINTATAVOISSA

Cityconin toimintaperiaatteissa (Code of Conduct) ja arvoissa määritellään eettiset periaatteemme ja liiketoimintamme normit. Käytännössä ne ohjaavat sekä johtoa että muuta henkilöstöä harjoittamaan liiketoimintaa eettisesti sekä noudattamaan voimassa olevia lakeja ja määräyksiä.

Kannustamme työntekijöitämme ilmoittamaan, mikäli he havaitsevat toimintaperiaatteiden noudattamisessa ongelmia tai puutteita. Ilmoituksen Code of Conduct -poikkeamista voi tehdä nimettömänä Cityconin verkkosivujen kautta. Ilmoitukset käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, ja vilpittömässä mielessä jätetyn ilmoituksen tekijää kohtaan ei suunnata kielteisiä toimenpiteitä. Menettelyn periaatteet on kirjattu Cityconin Whistleblowing-politiikkaan.

Lisätietoa aiheesta: Cityconin toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct) voi tutustua osoitteessa www.citycon.com/fi/citycon-code-conduct-ohjeistus

Pyrimme mahdollisuuksiemme mukaan varmistamaan, että myös liikekumppanimme noudattavat Cityconin eettisiä periaatteita. Viestiäksemme tarkoista odotuksistamme sidosryhmillemme ja kannustaaksemme heitä noudattamaan yhtenäisiä eettisiä periaatteita olemme ottaneet käyttöön seuraavat käytännöt eri sidosryhmillemme:

- Vuokralaiset – Code of Conduct -sitoumus on lisätty vuokrasopimusllemmeihin.
- Joint venture- ja sijoittajakumppanit – Code of Conduct -kyselylomaketta käytetään kaikissa merkittävissä investointiprosesseissa.
- Toimittajat – Code of Conduct -lauseke sisältyy kaikkiin toimitussopimuksiin, joiden arvo ylittää 10 000 euroa.

Lisätietoa aiheesta: Vastuullisesta alihankintaketjun hallinnasta kerrotaan sivulla 10

VUONNA 2016

Järjestimme vuonna 2016 eri työntekijäryhmille useita koulutuksia, joissa käsiteltiin kunkin ryhmän työn kannalta olennaisia Code of Conduct -periaatteiden osa-alueita ja niihin liittyviä päivittäisen työn käytäntöjä. Avasimme myös liikekumppaneillemme mahdollisuuden tehdä toimintaperiaatteiden rikkomista koskevia ilmoituksia, otimme Code of Conductin ja siihen liittyvät käytännöt käyttöön Norjan toiminoissamme. Jatkoimme koulutusta ja avointa vuoropuhelua, joiden tarkoituksena on korostaa Code of Conductin ja siihen liittyvien käytäntöjen noudattamisen tärkeyttä. Koska nollatoleranssi on yksi Cityconin prioriteeteista, on hienoa, että myöskään vuonna 2016 ei tullut esille yhtään korruptio-, lahjonta- tai petostapausta.

KATSE ETEENPÄIN

Jatkamme Code of Conductin toteuttamista ja pyrimme laajentamaan sen kattavuutta sisäisillä koulutuksilla, tietoisuudella ja sopimusteitse. Lisäksi osallistumme liikekumppaneidemme kanssa aktiivisesti keskusteluun eettisestä ja läpinäkyvästä liiketoiminnasta.

ENERGIATEHOKKUUS JA HIILIJALANJÄLKI

Ymmärrämme, että rakennukset aiheuttavat suuren osan maailman hiilidioksidipäästöistä ja energiankulutuksesta. Kiinteistöalalla on mahdollisuus vähentää kiinteistöjen ylläpito- ja samalla pienentää energiaan liittyviä ympäristövaikutuksia. Pyrkimykset vähentää energiankulutusta, parantaa tehokkuutta ja tuottaa puhdasta uusiutuvaa energiaa kuuluvat niin strategiaamme kuin päivittäiseen työhömmme.

Citycon pyrkii pienentämään vaikutustaan ilmastonmuutokseen energiansäästötoimilla, lisäämällä energiansäästöön tähtäävää yhteistyötä vuokralaisten kanssa ja kasvattamalla uusiutuvan energian osuutta ostetusta sähköstä. Kauppakeskusten keskeiset sijainnit ja hyvät joukkoliikenneyhteydet vähentävät myös henkilöautoliikenteen tuottamia ympäristöhaittoja. Cityconin kiinteistöjen energiankulutus on pääasiassa epäsuoraa energiankulutusta eli ostoenergiaa. Ainoastaan muutamassa kauppakeskuksessa on lämpölaitokset, joiden käyttämä polttoaine raportoidaan suorana energiankulutuksena.

VUONNA 2016

Kiinteistösähkön (pl. vuokralaisten sähkö) kulutus kasvoi 0,4 prosenttia. Vertailukelpoisten kauppakeskusten kiinteistösähkön kulutus laski kolme prosenttia. Vuonna 2016 teimme aktiivisesti sähkönsäästötoimenpiteitä. Kokonaiskulutuksen pieni kasvu johtui muun muassa kauppojen aukioloaikojen vapautumisesta Suomessa.

Lämmönkulutus kasvoi 11 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Säänormeerattu kulutus väheni 3 prosenttia. Vertailukelpoisten kauppakeskusten lämmönkulutus nousi 11 prosenttia ja säänormeerattu kulutus laski kaksi prosenttia. Muutokset johtuivat kylmemmästä talvesta kuin vuonna 2015.

Cityconin vertailutasokorjattu kauppakeskusten kokonaisenergiankulutus (ml. kiinteistö-sähkö sekä säänormeerattu lämpö ja jäähditys) vuokrattavaan pinta-alaan suhteutettuna nousi 0,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Hiilijalanjälki pieneni edellisvuodesta 18 prosenttia. Lasku johtui yhtiön kiinteistökannan muutoksista sekä muun muassa hiilidioksiditoman sähkön hankinnan osuuden kasvusta.

Vertailukelpoisten kiinteistöjen hiilijalanjälki pieneni yhdeksän prosenttia. Pinta-alaan suhteutettuna vertailutasokorjattu hiilijalanjälki pieneni 18 prosenttia edellisvuodesta.

18 % pienempi hiili-intensiteetti vuonna 2016

Esimerkkejä kohteissa tuotetun uusiutuvan energian kasvaneesta käytöstä ja energiatehokkuusinvestoinneista:

- Ruotsissa sijaitsevaan Jakobsberg Centrumiin on asennettu maalämpöjärjestelmä, ja aiempaan ratkaisuun verrattuna odotettavissa on noin 65 prosentin säästö lämmitys- ja jäähditysenergian käytössä. Noin 97 prosenttia kohteen lämmitys- ja jäähdytystarpeista odotetaan katettavan maalämmöllä.
- Isossa Omenassa aloitettiin aurinkopaneelin asentaminen, ja kiinteistösähköstä noin viisi prosenttia aiotaan tuottaa aurinkovoimalla.
- Ison Omenan uusi laajennusosa on kytketty kaukokylmään, mikä pienentää jäähdityksen ilmastovaikutuksia arviolta 90 prosenttia.
- Norjassa Cityconpyrkii vähentämään energiankulutustaan 5,3 miljoonaa kilowattituntia vuodessa Enovan tukemalla valaistuksen parannushankkeella. Hankkeeseen kuuluu kolme osa-alueita, joiden takaisinmaksuaika on 3,5 vuotta: 1) siirtyminen energiatehokkaampiin valaisimiin yleisillä alueilla ja paikoitusalueilla, 2) valaistustehon pienentäminen myymälöissä ja 3) entistä tarkemmin valaistustarpeen mukaan ohjattu valaistus, jossa kiinnitetään huomiota etenkin päivä- ja yövalaistukseen sekä valaistukseen aukioloaikojen ulkopuolella.

KATSE ETEENPÄIN

Asetamme jatkossakin kunnianhimoisia hiilidioksidipäästöjen vähennystavoitteita, joilla vastaamme kasvaviin ulkopuolisiin vaatimuksiin sekä osoitamme edelläkävyyttä ilmastomuutosasioissa. Jatkamme myös uusiutuvan energian käyttöön liittyvien ratkaisujen toteuttavuusselvitysten laatimista kehityshankkeiden yhteydessä ja nykyisissä kauppakeskuksissamme.

KAUPPAGESKUSTEN TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS

Ymmärrämme, ettei turvallisen ympäristön luominen ole pelkästään meistä kiinni. Siksi toimimme turvallisuuskysymyksissä yhteistyössä vuokralaisten, lähiseudun asukkaiden ja viranomaisten kanssa. Pyrimme mahdollisuksien mukaan linkittämään kauppakeskusten terveellisyden ja turvallisuuden hyväksi tehtävän työn esimerkiksi nuorten parissa tehtävään yhteistyöhön. Terveellisyys- ja turvallisuuskysymykset ovat myös osa kehityshankkeiden suunnittelua.

VUONNA 2016

Jatkuvasti arjessa tehtävän työn lisäksi järjestimme vuoden aikana useita koulutustilaisuuksia, joiden aiheet vaihtelivat kriisivalmius-koulutuksesta paloharjoituksiin ja ensiapukoulutukseen. Kaikkien Cityconin kauppakeskusten henkilökunta Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa osallistui vuonna 2016 lääkintä- ja paloturvallisuuskoulutukseen. Kriisivalmiuskoulutusta on järjestetty näiden asioiden kanssa tekemisissä oleville henkilöstöryhmille Suomessa ja Ruotsissa. Kauppakeskuksen henkilökunnan

ja asiakkaiden turvallisuuden takaamiseksi Citycon ostaa järjestyksenvälön palveluntuottajiltaan. Turvallisuuspäällikkömme kuuluu kansainvälisen kauppakeskusneuvoston ICSC:n eurooppalaiseen turvallisuustyöryhmään. Hän on yhtenäistänyt käytäntöjämme konsernitason ja ollut myös aktiivisesti jakamassa parhaita käytäntöjä erilaisilla kansainvälisillä foorumeilla.

KATSE ETEENPÄIN

Pyrimme yhtenäistämään ja kehittämään eri maiden terveellisyys- ja turvallisuusasioita koskevia käytäntöjämme yhdessä turvallisuusalan yhteistyökumppanimme kanssa. Työstämme myös valmius- ja jatkuvuus suunnitelmia. Lähivuosina pyrimme lisäämään koko organisaatiossa turvallisuus- ja terveellisyysasioihin liittyvää tietoisuutta ja koulutusta.

HYVÄ TYÖNANTAJA

Vähittäiskaupan asiantuntijamme ovat tärkein voimavaramme, ja pyrimme lisäämään työntekijöiden sekä työntekijäryhmien välistä vuorovaikutusta. Rohkaisemme käyttämään entistä epämuodollisempia ja tilannekohtaisempia yhteydenpidon muotoja, ja uskomme, että henkilöstön sosiaalinen vuorovaikutus on yrityskulttuurimme tärkeä ulottuvuus.

Lisätietoa aiheesta: **Henkilöstöprofiilimme ja arvomme on esitetty Cityconin vuoden 2016 vuosikertomuksen sivuilla 24–25**

VUONNA 2016

Vuonna 2016 tarkastelimme yrityksen arvoja ja muotoilimme ne uudelleen. Tarkoituksemme on saada aikaan yhtenäinen tiimi, jolla on yhteiset

tavoitteet. Työntekijämme osallistuivat arvojen muotoiluun jokaisessa toimintamaassa järjestetyissä työpajoissa. Kesällä 2016 kaikki cityconlaiset (yhteensä 233) kokoontuivat kahdeksi vuorokaudeksi Osloon. Siellä käytiin läpi yhtiön strategiaa ja jaettiin tietoa eri paikoissa sijaitsevien kohteiden parhaista käytännöistä.

Järjestimme työntekijöillemme monenlaisia tiimi- ja yksilötason koulutuksia. Keskeisenä teemanamme on vuoropuhelu. Työntekijät tarkastelevat itseopiskeluohjelman tapausesimerkkien kautta esimerkiksi lahjontaa tai jääviyskysymyksiä koskevia Cityconin linjauksia.

Vuonna 2016 käynnistimme myös johtajuusfoorumin, jonka tarkoituksena on tukea, hioa, rakentaa ja vahvistaa uusia sekä olemassa olevia esimiestäitoja. Foorumissa keskustellaan esimiestyön ja koko yrityksen tavoitteista sekä siitä, millaisia esimiestyöhön kuuluvia asioita Citycon asettaa etusijalle. Pääpaino vuonna 2016 oli arvojen ja liiketoimintastrategian uudistamisessa ja erilaisten persoonallisuustyyppien sekä esimiestyöylien ymmärtämisessä.

Lisäksi toimimme aktiivisesti EPRA:n monimuotoisuusohjelmassa. Ohjelman tarkoituksena on lisätä sukupuolten välistä tasa-arvoa, ja sen keskiössä ovat kiinteistöalan johtavissa asemassa toimivat naiset.

Kaikki cityconlaiset ovat keskustelleet vuosittain osaamisen kehittämissuunnitelmaansa oman esimiehensä kanssa ja sopineet toimenpiteistä, joilla osaamista kehitetään edelleen. Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi työssäoppiminen, ulkoinen tai sisäinen harjoittelujakso, työkierto, hankkeisiin osallistuminen, benchmarking, mentorointi, valmennus jne. Citycon tukee työuran jatkamista yksilöllisesti.

Olemme myös ottaneet käyttöön uuden intranetin, jonka tarkoituksena on parantaa

tiedonkulkua ja helpottaa viestintää cityconlaisten kesken.

KATSE ETEENPÄIN

Vuonna 2017 ryhdymme toteuttamaan uusia arvojamme henkilöstömme parissa tehtävässä työssä. Haluamme auttaa kaikkia cityconlaisia tekemään parhaansa työntekijöiden sitouttamisen sekä osaamisen kehittämisen ja hallinnan kautta. Olemme havainneet, että keskittyminen Cityconin toimintakulttuuriin ja johtamistapoihin parantaa työkulutturia, ja tämä työ jatkuu edelleen.

VUOROVAIKUTUS PAIKALLISEN YHTEISÖN KANSSA

Näkemyksemme mukaan tulevaisuudessa menestyvät parhaiten kauppakeskukset, joissa urbaani ympäristö yhdistyy sosiaaliin kokemuksiin. Sidosryhmävuoropuhelussa ja vuorovaikutuksessa keskiössä on ollut paikallisyhteisöjen osallistaminen ja valmiuksien kehittäminen paikallisesti kauppakeskuksissa. Tarkoituksemme on saada niin nuoret kuin vanhatkin mukaan tähän työhön.

VUONNA 2016

Vuonna 2016 vuorovaikutus paikallisten yhteisöjen kanssa on ollut monimuotoista: olemme järjestäneet esimerkiksi valistustapahtumia, messuja, avajaistilaisuuksia, konsertteja ja esityksiä. Esimerkiksi Suomessa olemme järjestäneet lukuisia tapahtumia paikallisten järjestöjen kanssa Tampereen Koskikeskuksessa, Ruotsissa olemme tukeneet muun muassa pakolaistyötä tekeviä järjestöjä ja Norjassa olemme pyrkinet edistämään kaupunkiympäristön turvallisuutta

Vuonna 2016 yhteisöä osallistavia tapahtumia järjestettiin 77 prosentissa Cityconin kauppakeskuksista

Sarpsborgin Stopp-kauppakeskuksessa. Norjassa yhdessä paikallisten viranomaisten kanssa tehty työ kauppakeskustemme yleisen turvallisuuden parantamiseksi johti myös vuokralaisten välisen yhteistoiminnan lisääntymiseen.

Tunnistamme ja hyväksymme, että kauppakeskukset ovat nuorille tärkeä ajanviettopaikka. Suomessa kansalaisjärjestö Nuorten Palvelu ry on kouluttanut oman nuorisovartijan, joka työskentelee Ison Omenassa aikaa viettävien nuorten parissa ja toimii luotettavana aikuisena, johon nuoret voivat ottaa yhteyttä niin isoissa kuin pienissäkin kysymyksissä. Työ on tuottanut erittäin lupaavia tuloksia, ja työmuotoa aiotaan jatkaa ja monistaa myös muihin kauppakeskuksiin. Nuorten Palvelu ry:n kanssa tehdyn antoisan yhteistyön lisäksi olemme perustaneet paikallisen Matti-ryhmän, joka kokoontuu kuukausittain keskustelemaan ajankohtaisista paikallisista asioista. Matti-ryhmään kuuluu edustajia Ison Omenan vartiointipalvelut järjestävästä yhteistyökumppaniyrityksestä, Espoon kaupungin nuorisotoimesta, kirjastotoimesta, Olarin seurakunnasta, paikallisesta vanhustentalosta, poliisista ja Aseman Lapset -järjestöstä.

Citycon ei osallistu poliittisten puolueiden tai ryhmittymien toiminnan tukemiseen. Pyrimme kuitenkin avoimeen keskustelu yhteyteen toiminta-alueidemme virkamiesten ja poliittisten päättäjien kanssa. Vuonna 2016 edustajiamme on osallistunut kehityshankkeiden kaavoitus- ja suunnitteluvaiheessa kunnallispoliittisten toimielinten kokouksiin. Tavoitteena on ollut lisätä vuorovaikutusta. Cityconin kauppakeskuk-

sisä voidaan järjestää poliittisten puolueiden vaalikampanjatilaisuuksia kauppakeskuksen normaalien vuokrauseriaatteiden mukaisesti.

KATSE ETEENPÄIN

Vuonna 2017 pyrimme entistä aktiivisempaan vuorovaikutukseen paikallisten yhteisöjen kanssa kaikissa toimintamaissamme. Arvioimme ja vahvistamme yhteistyön sekä liiketoimintatavoitteiden välistä yhteyttä laajentamalla paikallisten yhteisöjen rikastuttamista koskevien ohjeiden käytön kaikkiin toimintamaihimme.

VASTUULLINEN ALIHANKINTAKETJUN HALLINTA

Olemme ottaneet Business Code of Conduct -toimintaohjeemme käyttöön kaikissa merkittävissä liikesuhteissa ja edellytämme toimittajiltamme vähintään vastaavien eettisten periaatteiden noudattamista. Kaikissa uusissa vuokraussopimuksissa on yhtenäistetty Business Code of Conduct -lauseke. Kaikkiaan Business Code of Conduct -lauseke sisältyy noin kahteen kolmasosaan vuokraussopimuksista.

Ohjeiden noudattamatta jättäminen saattaa johtaa toimitussopimuksen irtisanomiseen. Business Code of Conduct -toimintaohjeet otetaan nykyään huomioon osana Cityconin ostopoliittikkaa jo kilpailutusvaiheessa. Cityconin liikekumppanit voivat ilmoittaa Code of Conduct -poikkeamista Cityconin verkkosivuilla olevan ilmoituslomakkeen kautta.

KATSE ETEENPÄIN

Vuonna 2017 jatkamme aktiivisesti Business Code of Conduct -toimintaohjeiden sisällyttämistä tarjouskilpailumenettelyihin kaikissa

toimintamaissamme. Arvioimme myös alihankintaketjun hallintatapojamme, sillä Cityconin toiminta Pohjoismaissa on laajentunut viime vuosina.

VASTUULLINEN RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET KIINTEISTÖT

Niin uusien hankkeiden kuin kehityshankkeidenkin suunnittelussa otetaan huomioon energiategokkuus, vedenkäytön tehokkuus, materiaalivalinnat, sisäilman laatua koskevat rakennusmääräykset ja -asetukset sekä Cityconin omat ohjeistukset.

Ympäristövaikutusten arviointi tehdään useimmille kaavoitus- ja suurhankkeille. Kohteissa, joissa laki ei edellytä ympäristövaikutusten arviointia, Citycon päättää oman arvioinnin tekemisestä tapauskohtaisesti. Cityconin kiinteistöt eivät sijaitse suojelluilla maa-alueilla. Luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvaa uhkaa vähentää se, että kauppakeskuksemme sijaitsevat valmiiksi rakennetuissa ympäristöissä ja julkisen liikenteen saavutettavissa. Kiinnitämme erityistä huomiota hiilidioksidipäästöttömään liikenteeseen.

Lisätietoja aiheesta: Vastuullisista kauppakeskuksista kerrotaan Cityconin vuosikertomuksen sivuilla 26–27

VUONNA 2016

Cityconissa on tehty lujasti töitä kauppakeskustemme ympäristösertifioinnin eteen. Omistuksistamme 74 prosenttia¹⁾ oli vuoden 2016 lopulla BREEAM In-Use -sertifioituja. Kaikille merkittäville²⁾ omille kehityshankkeillemme

pyrimme saamaan joko BREEAM- tai LEED-sertifikaatin. Tällä hetkellä meillä onkin jo kaksi LEED Platinum -sertifioitua kauppakeskusta, sillä Ruotsin Liljeholmstorget Gallerian lisäksi myös Iso Omena sai sertifikaatin vuonna 2016.

KATSE ETEENPÄIN

Tavoitteenamme on lisätä ympäristösertifioitujen kiinteistöjen osuutta, ja uskomme, että Cityconin omistamissa kohteissa osuus nousee 80 prosenttiin vuoden 2017 loppuun mennessä. Lähiaikoina keskitymme yhä enemmän kiinteistöjemme LEED- ja BREEAM-sertifiointien jälkeiseen aikaan. Pyrimme kehittämään menetelmän, jossa hyödynnämme sertifiointimenettelyjen aikana kerättyä tietoa ja jaamme tehokkaasti parhaita käytäntöjä kauppakeskusten kesken pohjoismaisella tasolla.

Kierrätysasteessa olemme ylittäneet 90 prosentin tavoittemme ja päässeet 93 prosenttiin

VEDENKULUTUKSEN VÄHENTÄMINEN JA JÄTTEIDEN KIERRÄTYS

Vedenkulutukseen sisältyy kiinteistöjen ja vuokralaisten vedenkulutus. Vuokralaisten vedenkulutus on suurinta päivittäistavarakaupoissa, ravintoloissa, ja kahviloissa, kampaamoissa, pesuloissa ja autopesuloissa. Kiinteistöjen vedenkulutukseen sisältyvät yleisten tilojen vedenkulutus ja siivoukseen sekä kiinteistöhuoltoon käytettävä vesi. Ilmoitettuun vedenkulutukseen sisältyy yhteisillä alueilla kulutettu vesi ja vuokralaisten käyttämä vesi. Kaikki vesi

on peräisin kunnallisista vesijohtoverkoista. Cityconin kiinteistöjen jätehuolto ja lajittelu on järjestetty maakohtaisen jätelainsäädännön ja muiden paikallisten määräysten mukaisesti.

VUONNA 2016

Vuoden aikana Citycon muun muassa asensi käyttäjäkohtaisia vesimittareita vedenkulutuksen vähentämiseksi.

Cityconin kokonaisvedenkulutus kasvoi prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Kauppakeskusten vedenkulutus kävijää kohti oli vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa 3,3 litraa, mikä vastaa edellisvuoden tasoa.

Vuonna 2016 olemme järjestäneet vuokralaisten kanssa työpajoja tehostaaksemme jätteiden käsittelyä ja raaka-aineiden kierrätystä. Suomen suurin kierrätysyhtiö julkaisi vuokralaisille verkossa olevat kierrätysohjeet, jolloin tärkeät tiedot ovat aina helposti saatavilla.

Cityconin kauppakeskusten jätteiden kierrätysaste oli 93 prosenttia, eli 2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kauppakeskusten jätemäärät vähenivät 6 prosenttia edellisestä vuodesta. Lasku johtui kiinteistökönnän muutoksista. Vertailukelpoisten kauppakeskusten jätemäärät vähenivät 9 prosenttia samalla tasolla vuonna 2016. Jätehuollossa on toiminnallisia eroja Cityconin toimintamaiden välillä.

KATSE ETEENPÄIN

Vaikka jätteiden kierrätyksessä on jo päästy hyvälle tasolle, jatkossa haluamme ottaa vuokralaiset ja kävijät entistä tehokkaammin mukaan kierrättämään. Tulevaisuudessa tutkimme myös, miten kiertotaloudella voidaan luoda uusia tuotteita ja palveluita kauppakeskuksiimme sekä millaisia liiketoimintamalleja näin voidaan synnyttää.

1) Arvolla mitattuna, itse omistetut kiinteistöt (hallinnoivat kohteet)

2) Kiinteistöjen arvo yli 20 miljoonaa euroa

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ RAJAUKSET

Vastuullisuusraportoinnin sisältöön ja periaatteisiin Citycon soveltaa Global Reporting Initiativen (GRI) G4-vastuullisuusraportointiohjeistusta sekä GRI:n kiinteistö- ja rakennussektorin toimialakohtaisia suosituksia (CRESS). Ympäristötunnuslukujen raportoinnissa noudatetaan EPRA:n (European Public Real Estate Association) vastuullisuusraportoinnin parhaita käytäntöjä koskevia suosituksia. Näiden raportointisuositusten kattamista seikoista kerrotaan sivuilla 23–28. GRI:n G4-ohjeistuksen mukainen soveltamistaso on ”Core”. Raportti julkaistaan vuosittain ja siinä esitetyt tiedot vastaavat yhtiön tilinpäätösajanjaksoa eli 1.1.–31.12.

Ympäristövastuun tunnuslukujen raportointi sisältää Cityconin omistamat ja vuokraamat kauppakeskukset ja muut kohteet, joiden omistusoosuus on vähintään 50 % ja joissa Cityconilla on operatiivinen määräysvalta, pois lukien kaksi kiinteistöä³⁾. Tämä vastaa 98 prosenttia Cityconin omistamasta vuokrattavasta alasta. Ympäristöluvussa on mukana kauppakeskukset ja muut kiinteistöt, jotka olivat Cityconin omistuksessa 31.12.2016, jotka ovat hankittu ennen 30.6.2016 tai joista on luovuttu 30.6.2016 jälkeen. Kehityshankkeiden energialuvut on laskettu mukaan hankkeen valmistumisesta saakka. Muiden omistajien puolesta hallinnoitujen kohteiden ympäristöluvut on esitetty sivulla 15, mutta niitä ei ole sisällytetty Cityconin kokonaislukuihin. Kehityshankkeiden energialuvut on laskettu mukaan hankkeiden valmistuspäiväs-

tä saakka. Ympäristöluvut perustuvat todellisiin mittauksiin, eivät arvioihin.

Vaikka vuosittaiset muutokset kiinteistökannassa, kuten kohteiden ostot, myynnit ja kehityshankkeet, eivät luo järkevää vertailupohjaa vuosille, raportoi Citycon silti koko kiinteistökannan luvut edellä mainituin rajoituksin. Citycon noudattaa EPRA:n taloudellisten tunnuslukujen raportointia koskevista parhaista käytännöistä annettuja suosituksia. Vertailukelpoiseen kiinteistökantaan kuuluvat kiinteistöt, jotka ovat olleet keskeytyksettä toiminnassa (eivätkä kehityshankkeiden kohteena) kahden kokonaisen raportointijakson ajan. Myytyjä kohteita ei lasketa vertailukelpoisiin kiinteistöihin. Vastuullisuuslukujen laskennassa tapahtui vuosina 2014–2015 muutoksia norjalaisen Sektor Gruppenin hankinnan johdosta. Citycon Norjan vuoden 2014 luvut on otettu huomioon Cityconin ympäristötavoitteiden lähtötason laskennassa. Vuoden 2014 tietoihin ei ole kuitenkaan tehty muita takautuvia muutoksia.

Ernst & Young Oy on varmentanut numeeriset ympäristöindikaattorit. Varmennetut indikaattorit on merkitty sivuilla 23–28 esitettyyn vastuullisuustietojen tulkintaohjeeseen. Varmennuslausunto on sivulla 29.

Sähkö ja energia

Citycon raportoi vuokralaisten sähkönkulutuksen niissä tapauksissa, joissa Citycon vastaa sähkönhankinnasta. Kauppakeskuksissa vuokralaisilla on

tiloissaan pääsääntöisesti omat sähkömittarit ja sopimukset, eikä Cityconilla ole tiedossa vuokralaisten kulutusta. Kiinteistöistä 33 prosentin vuokralaisten sähkönkulutus jälleenlaskutetaan osittain tai kokonaan. Kun sähköenergian ostosopimus kuuluu vuokralaisen vastuulle, sitä ei ole sisällytetty raportoinnin piiriin. Lämmitys- ja jäähdytysenergia raportoidaan kaikilta osin. Ominaiskulutusten laskennassa sähkönkulutus on rajattu kiinteistösähköön, johon Citycon voi omilla toimillaan suoraan vaikuttaa. Kiinteistösähkö pitää sisällään mm. yleisen valaistuksen, ilmanvaihdon ja jäähdytyksen sekä hissien ja liukuportaiden sekä kiinteistötekniikan järjestelmien sähkönkulutuksen. Tehtyjen vertailulaskelmien perusteella kiinteistösähkön osuus on 25–70 prosenttia kokonaiskulutuksesta riippuen lämmitys- ja valaistus- ym. teknisistä ratkaisuista sekä järjestelmien ohjattavuuden tasosta.

Hiilidioksidipäästöt

Cityconin hiilijalanjäljen laskennassa noudatetaan Maailman luonnonvarojen tutkimussäätiön (World Resources Institute) ja kestävän kehityksen yritysneuvoston (World Business Council for Sustainable Development) kehittämää Greenhouse Gas Protocol -ohjeistusta. Markkinaperusteiset päästökertoimet vuosille 2014–2016 perustuvat energiayhtiökohtaisiin ker- toimiin. Lisäksi sähkönhankinnassa on huomioitu alkuperätakuut. Virossa energiayhtiökohtaisia kertoimia ei ollut saatavilla, joten laskennassa

on käytetty kansalliseen jäännösjakaumaan perustuvia päästökertoimia. Paikkakohtaisten päästöjen laskennassa on käytetty Kansainvälisen energijärjestön IEA:n kansallisia tuotantoon perustuvia päästökertoimia (viiden vuoden keskiarvo vuosilta 2010–2014). Vuoteen 2013 saakka päästöt laskettiin ainoastaan paikkakohtaisten päästökertoimien perusteella, minkä vuoksi vuosien 2014–2016 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen kanssa.

Kaukolämmön päästökertoimet vuonna 2016 perustuvat Suomen ja Ruotsin kansallisiin tilastoihin (viiden vuoden keskiarvot). Norjan ja Viron kaukolämmön päästökertoimet perustuvat lämmöntuottajilta saatuihin tietoihin. Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöjen laskennassa noudetaan muuten samaa laskentaperiaatetta kuin energian ominaiskulutuksessa, paitsi että laskentaan sisällytetään vuokranantajan hankkima vuokralaissähkö.

Vesi ja jätteet

Kierrätysaste lasketaan kierrätettävien, poltettavien tai uusiokäyttöön menevien jätelajien osuudesta kokonaisjättemäärästä. Kaatopaikkajätettä ei sisällytetä kierrätettäviin eriin. Jättemäärätiedot raportoidaan kaikista kohteista, joissa Citycon on vastuussa jätteen käsittelystä (95 prosenttia Cityconin omistamasta vuokrattavasta pinta-alasta). Kohteet, joissa jätteen käsittely on vuokralaisen vastuulla, on rajattu raportoinnin ulkopuolelle jättemäärätietojen puuttuessa.

YMPÄRISTÖVASTUUN TAULUKOT

ENERGIA

ENERGIAN KOKONAISKULUTUS (G4-EN3, CRE1)¹⁾

MWh	2016	2015	2014	2013	2012	GRI G4	EPRA Code	
Kiinteistösähkö	132 411	131 916	105 246	110 211	111 587	G4-EN3	Elec-Abs	
Kiinteistön omistajan ostama vuokralaissähkö ²⁾	80 609	85 546	72 922	71 745	72 571	G4-EN3	Elec-Abs	
Sähkönkulutus yhteensä kiinteistöissä	213 020	217 461	178 168	181 956 ³⁾	184 158	G4-EN3	Elec-Abs	
Cityconin toimistojen sähkönkulutus ⁷⁾	95	97	33	72	73	G4-EN3	Elec-Abs, own office	
Uusiutumaton sähkö kiinteistöissä	89 362	116 312	143 471	167 478 ³⁾	169 800	G4-EN3	Elec-Abs	
Uusiutuva sähkö kiinteistöissä	123 563	101 150	34 697	14 406	14 358	G4-EN3	Elec-Abs	
Kaukolämpö ⁴⁾	109 522	98 404	126 614	133 811	143 395	G4-EN3	DH&C-Abs	
Sääkorjattu kaukolämpö	113 481	117 080	139 718	-	-			
Kaukokylmä ⁴⁾	7 773	5 888	6 694	2 025	1 511	G4-EN3	DH&C-Abs	
Välitön energian kulutus								
Polttoaineet ⁸⁾	3 192	2 782	3 279	4 590	3 810	G4-EN3	Fuels-Abs	
Polttoaineet, vertailukelpoinen kulutus ⁸⁾	0	0	-	-	-		Fuels-Ifi	
Energian kokonaiskulutus	333 506	324 536	314 754	322 382	332 875	G4-EN3		
Ominaiskulutus⁵⁾								
Energian ominaiskulutus kauppakeskukset	kWh/m ²	196	184	245	280	272	CRE1	Energy-Int
Energian ominaiskulutus kauppakeskukset ⁶⁾	kWh/kävijä	1,34	1,23	1,43	1,50 ³⁾	1,51	CRE1	Energy-Int
Energian ominaiskulutus muut kauppapaikat	kWh/m ²	184	172	208	235	247	CRE1	Energy-Int
Vertailutasoon korjattu energian ominaiskulutus kauppakeskukset ⁹⁾	kWh/m ²	199	198	211	-	-	CRE1	Energy-Int

Energia- ja hiilidioksidilukujen raportoinnin kattavuus on 98 % Cityconin omistamasta ja operatiivisen määräysvallan alla olevasta vuokrattavasta pinta-alasta.

Luvut perustuvat mitattuun kulutukseen, arvioita ei ole käytetty.

1) Cityconin raportointi energiankulutus kattaa Cityconin omistamat kauppakeskukset ja muut kohteet, joissa Cityconin omistusosuus on vähintään 50 %. Kista Gallerian ympäristötunnusluvut on raportoitu kokonaisuudessaan 2014-2016. Kista Gallerian ympäristötunnuslukuja ei ole raportoitu aiempina vuosina. Suomessa kauppojen aukulojen vapauttaminen vuonna 2016 on lisännyt Cityconin energiankulutusta.

2) Citycon raportoi sähkönkulutukseen myös vuokralaisten sähkönkulutuksen, niissä tapauksissa, joissa Citycon vastaa sähköhankinnasta. Jos sähköenergian ostosopimus kuuluu vuokralaisen vastuulle, sitä ei ole sisällytetty raportoinnin piiriin.

3) Laskentavirhe korjattu.

4) Lämmitys- ja jäähdytysenergia raportoidaan kaikilta osin.

5) Ominaiskulutuksen osalta raportoitu sähkönkulutus on rajattu kiinteistösähköön, johon Citycon voi omilla toimillaan suoraan vaikuttaa. Kiinteistösähkö pitää sisällään mm. yleisen valaistuksen, ilmanvaihdon, yleisen jäähdytystason, hissien ja liukuportaiden sekä kiinteistötekniisten järjestelmien sähkönkulutuksen.

6) Pois lukien kauppakeskukset, joissa kävijämäärää ei seurata. 2016 nämä olivat Fruängen Centrum, Högdalen Centrum, Myllypuro, Heikintori, Glasshuspassasjen, Krokstad Senter ja Lade.

7) Luku sisältää pääkonttorin ja Citycon Norjan toimiston kulutuksen 2015-2016, muut toimistot on integroitu kauppakeskuksiin. Toimistojen lämmitys, vesi ja jätteet eivät sisälly raportointiin, koska ne laskutetaan vuokrassa eikä niitä raportoida erikseen.

8) Polttoaineisiin sisältyvät öljy, maakaasu ja biopolttoaineet. Biopolttoaineet (uusiutuvat) muodostavat 7,5 % kiinteistöjen polttoainekulutuksesta.

9) Vertailutasoon korjattu ominaiskulutus sisältää Citycon Norjan luvut vuodelta 2014. Lisäksi tämän indikaattorin laskennassa on käytetty säänormeerattua lämmön kulutusta.

ENERGIANKULUTUS

MWh	2016	2015	2014	2013	2012	2015-2016, %	2012-2016, %
Kiinteistösähkö	132 411	131 916	105 246	110 211	111 587	0,4	18,7
Kaukolämpö	109 522	98 404	126 614	133 811	143 395	11,3	-23,6
Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	252 897	238 989	241 832	250 637	260 303	5,8	-2,8

ENERGIANKULUTUS KIINTEISTÖTYYPEITTÄIN (EPRA ELEC-ABS & DH&C-ABS)

MWh		2016	2015	2014	2013	2012	2015-2016, %	2012-2016, %
Kauppakeskukset	Kiinteistösähkö	128 444	128 478	92 851	92 585	92 520	0,0	38,8
	Kaukolämpö	103 825	89 979	110 358	115 285	109 665	15,4	-5,3
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	244 649	227 109	207 568	213 175	204 862	7,7	19,4
Muut kauppapaikat	Kiinteistösähkö	2 494	3 438	12 395	19 002	21 189	-27,5	-88,2
	Kaukolämpö	5 697	8 425	23 453	28 110	28 498	-32,4	-80,0
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	8 248	11 881	34 264	47 129	49 746	-30,6	-83,4

VERTAILUKELPOINEN ENERGIANKULUTUS KIINTEISTÖTYYPEITTÄIN (EPRA ELEC-LFL & DH&C-LFL)

MWh		2016	2015	2015-2016, %
Kauppakeskukset	Kiinteistösähkö	45 925	47 541	-3,4
	Kaukolämpö	56 941	51 094	11,4
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	104 614	100 184	4,4
Muut kauppapaikat	Kiinteistösähkö	47 401	48 781	-2,8
	Kaukolämpö	61 119	54 853	11,4
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	110 268	105 183	4,8

ENERGIANKULUTUS LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA ELEC-ABS & DH&C-ABS)

MWh		2016	2015	2014	2013	2012	2015-2016, %	2012-2016, %
Suomi	Kiinteistösähkö	55 136	55 301	65 969	77 309	76 994	-0,3	-28,4
	Kaukolämpö	78 447	67 541	92 008	99 319	106 966	16,1	-26,7
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	135 448	122 842	157 976	176 629	183 960	10,3	-26,4
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	63 522	60 839	-	-	-	4,4	-
Norja	Kiinteistösähkö	39 600	38 280	-	-	-	3,4	-
	Kaukolämpö	4 597	3 843	-	-	-	19,6	-
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	45 133	43 078	-	-	-	4,8	-
Ruotsi	Kiinteistösähkö	29 013	28 508	29 219	21 820	23 106	1,8	25,6
	Kaukolämpö	23 492	23 756	30 726	30 051	32 347	-1,1	-27,4
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	57 896	57 620	66 639	53 896	56 964	0,5	1,6
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	33 489	32 262	36 622	-	-	3,8	-
Viro ja Tanska	Kiinteistösähkö	8 662	9 827	10 058	11 081	11 487	-11,9	-24,6
	Kaukolämpö	2 986	3 265	3 880	4 441	4 082	-8,5	-26,8
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	14 421	15 449	17 217	20 112	19 379	-6,7	-25,6
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	7 603	7 083	-	-	-	7,3	-

1) Kokonaisenergia sis. kiinteistösähkön, lämmityksen, jäähdytyksen ja polttoaineet.

HIILIDIOKSIDI

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LUOKITTAIN (G4-EN15, G4-EN16, G4-EN17, EPRA GHG-DIR-ABS, DHG-INDIR-ABS)

tCO ₂ e	2016	2015	2014	2013	2012
Scope 1, suora	603	566 ¹⁾	650	909	755
Scope 2, epäsuora	58 124	71 593	77 648	71 816	73 165
Scope 3, epäsuora	1 567	1 500	1 240	693	689
Yhteensä	60 295	73 659	79 538	73 419	74 609

KIINTEISTÖJEN VERTAILUKELPOISET KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LUOKITTAIN (EPRA GHG-DIR-LFL, GHG-INDIR-LFL)

tCO ₂ e	2016	2015
Scope 1, suora	0	0
Scope 2, epäsuora	31 794	35 049
Scope 3, epäsuora	346	360
Yhteensä	32 140	35 408

SUORAT JA EPÄSUORAT KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT (G4-EN15, G4-EN16, G4-EN17, EPRA GHG-DIR-ABS, DHG-INDIR-ABS)

tCO ₂ e	2016	2015	2014	2013	2012
Kiinteistösähkö	15 928	19 619	20 880	20 850	21 112
Kiinteistöomistajan ostama vuokralaissähkö ²⁾	23 460	34 919	34 036	25 626	25 261
Cityconin toimistojen sähkö	10	11	17	53	63
Kaukolämpö ja kaukokylmä	18 726	17 044	22 715	25 287	26 730
Polttoaineet	603	566 ¹⁾	650	909	755
Kiinteistöjen jätevedet	889	879	762	225	234
Kiinteistöjen jätelogistiikka	109	116	86	75	74
Liikematkustaminen	397	315	300	317	303
Työpaikan ja kodin väliset matkat	169	187	90	73	76
Paperinkulutus ja postitus	4	4	3	3	3
Yhteensä	60 295	73 093	79 538	73 419	74 612

Energia- ja hiilidioksidilukujen raportoinnin kattavuus on 98% Cityconin omistamasta ja operatiivisen määräysvallan alla olevasta vuokrattavasta pinta-alasta.

KIINTEISTÖJEN VERTAILUKELPOISET SUORAT JA EPÄSUORAT KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT (EPRA GHG-DIR-LFL, GHG-INDIR-LFL)

tCO ₂ e	2016	2015
Kiinteistösähkö	8 073	73 093
Kiinteistöomistajan ostama vuokralaissähkö ²⁾	13 540	31 332
Kiinteistöjen lämmitys ja kaukojäähdytys (sis. polttoaineet)	10 181	11 920
Kiinteistöjen jätevedet	309	386
Kiinteistöjen jätelogistiikka	38	52
Yhteensä	32 140	35 408

KIINTEISTÖJEN KASVIHUONEKAASUJEN OMINAISPÄÄSTÖT³⁾ (CRE3, EPRA GHG-INT)

	2016	2015	2014	2013	2012
Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt, kgCO ₂ e/m ²	46	56	48	50	47
Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt, kgCO ₂ e/vierailija	0,32	0,38 ¹⁾	0,33	0,36	0,35
Vertailutasoon korjattu kauppakeskusten kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ⁴⁾ , kgCO ₂ e/m ²	46	56	63		

Kiinteistöjen sijaintiperusteiset kokonaispäästöt ovat 58 303 tCO₂e vuonna 2016 (64 395 tCO₂e vuonna 2015). Päästökertoimet sijaintiperusteisten päästöjen laskentaan on päivitetty IEA:n kansallisista sähkön- ja lämmöntuotannon keskiarvokertoimista pelkän sähköntuotannon sisältäviin kertoimiin.

- 1) Laskentavirhe korjattu.
- 2) Citycon raportoi vuokralaisten sähkönkulutuksesta syntyvät päästöt, niissä tapauksissa, joissa Citycon vastaa sähkönhankinnasta. Jos sähkönenergian ostosopimus kuuluu vuokralaisen vastuulle, sitä ei ole sisällytetty raportoinnin piiriin.
- 3) Kasvihuonekaasujen ominaispäästöjen laskennassa käytetään kiinteistösähkön, lämmityksen ja jäähdytyksen sekä kiinteistöjen jätevesistä ja jätteistä aiheutuneita päästöjä. Lisäksi vuosina 2015-2016 laskenta sisältää Cityconin ostaman vuokralaissähkön, minkä takia luvut eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2014 ja 2015 välillä.
- 4) Vertailutasoon korjattu ominaiskulutus 2014 sisältää Cityconin Norjan luvut sekä vuokralaissähkön.

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LUOKITTAIN JA LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA GHG-DIR-ABS, DHG-INDIR-ABS, GHG-INT)

	2016	2015	
Suomi	Scope 1, suora, tCO ₂ e	0	0
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	30,338	34,350
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	309	314
	Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/m ²	69	77
Norja	Scope 1, suora, tCO ₂ e	43	99 ²⁾
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	153	131
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	230	239
	Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/m ²	1	1
Ruotsi	Scope 1, suora, tCO ₂ e	0	0
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	2,843	3,333
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	400	373
	Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/m ²	10	12
Viro ja Tanska	Scope 1, suora, tCO ₂ e	560	467
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	24,780	33,768
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	59	68
	Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/m ²	251	303

1) Kasvihuonekaasujen ominaispäästöjen laskennassa käytetään kiinteistösähkön, Cityconin ostaman vuokralaisähkön, lämmityksen ja jäähdytyksen sekä kiinteistöjen jätevesistä ja jätteistä aiheutuneita päästöjä.

2) Korjattu mukaan Norjassa käytetty fossiilinen polttoaine.

YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT

YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT (G4-EN27, CRE8, EPRA CERT-TOT)

Koko portfolio - BREEAM in use	Osuus arvolla mitattuna, %
BREEAM Outstanding, asset / building management	0 / 8
BREEAM Excellent, asset / building management	7 / 17
BREEAM Very Good, asset / building management	41 / 1
BREEAM Good, asset / building management	18 / 48
Yhteensä - BREEAM in use	74
Koko portfolio - LEED	
LEED Platinum	20
LEED Gold	2
LEED Silver	4
LEED Certified	3
Yhteensä - LEED	28
Koko portfolio - ympäristösertifikaatit yhteensä	75
Kehityshankkeet (saavuttamassa)	
Iso Omena - LEED Platinum	70
Möln dal Galleria - BREEAM Very good	15
Porin Asema-aukio - BREEAM Very Good	10
Stenungstorg Centrum - BREEAM Good	5

Yhteensä 100% vuonna 2016 meneillään olleista kiinteistökehitysprojekteista sertifioidaan

YMPÄRISTÖLUVUT, HALLINNOIDUT KAUPPAKESKUKSET

HALLINNOIDUT KAUPPAKESKUKSET, NORJA¹⁾

	2016	2015
Energia	MWh	
Kiinteistösähkö	18 552	18 289
Kiinteistön omistajan ostama vuokralais sähkö	4 951	1 798
Kaukolämpö	3 754	2 984
Polttoaineet	1 783	2 598
Kokonaisenergian kulutus	29 040	25 669 ²⁾
Uusiutuva sähkö	23 503	17 994
Energian ominaiskulutus, kWh/m ²	kWh/m ²	
	115	114
Hiilidioksidi	tCO ₂ e	
Scope 1, suora	294	142
Scope 2, epäsuora	118	888
Scope 3, epäsuora	158	157
Kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ²⁾	kgCO ₂ e/m ²	
	3	6
Vesi	m ³	
Veden kokonaiskulutus	138 038	136 662
Jäte	t	
Kaatopaikkajäte	47,8 (2%)	31,7 (1%)
Poltettu jäte	800,7 (31%)	784,4 (29%)
Kompostoitu jäte	530,6 (20%)	544,9 (20%)
Kierrätetty jäte	1 186,0 (46%)	1 259,6 (47%)
Uusiokäytetty jäte	40,9 (2%)	84,1 (3%)
Kokonaisjättemäärä	2,606	2,705

1) Raportoinnin kattavuus on 100% hallinnoituilla kauppakeskuksilla (muiden puolesta hallinnoituihin). Lukuja ei ole sisällytetty Cityconin kokonaislukuihin.

2) Korjattu laskentavirhe.

VESI

VEDEN KULUTUS²⁾ (G4-EN8, CRE2, EPRA WATER-ABS, WATER-LFL, WATER-INT)

	2016	2015	2014	2013	2012	2015-2016, %	2012-2016, %
Veden kokonaiskulutus, m ³	845 314	835 054	723 423	603 014	632 306	1,2	33,7
Vertailukelpoinen vedenkulutus, m ³	293 260	303 220	-	-	-	-3,3	-
Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	839 477	815 374	685 898	560 464	581 990	3,0	44,2
Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	292 392	298 786	-	-	-	-2,1	-
Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	4,6	4,3	4,3	3,7	4,0	5,9	13,5
Veden ominaiskulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	3,3	3,3	-	-	-	1,6	-

VEDEN KOKONAISKULUTUS LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN
(EPRA WATER-ABS, WATER-LFL, WATER-INT)

	2016	2015	2014	2013	2012	2015-2016, %	2012-2016, %	
Suomi	Veden kokonaiskulutus, m ³	249 977	253 637	280 803	294 216	295 927	-1,4	-15,5
	Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	245 337	235 001	245 193	253 844	256 281	4,4	-4,3
	Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	132 081	132 619	-	-	-	-0,4	-
	Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	3,1	3,0	3,1	2,9	3,1	4,8	2,0
Norja	Veden kokonaiskulutus, m ³	187 449	192 998	-	-	-	-2,9	-
	Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	187 449	192 998	-	-	-	-2,9	-
	Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	5,0	5,1	-	-	-	-0,4	-
Ruotsi ²⁾	Veden kokonaiskulutus, m ³	356 026	328 039	378 896	237 718	269 635	8,5	32,0
	Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	354 829	326 995	376 786	235 540	258 965	8,5	37,0
	Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	132 536	138 922	-	-	-	-4,6	-
	Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	6,4	5,8	6,6	5,9	5,8	10,7	10,7
Viro ja Tanska	Veden kokonaiskulutus, m ³	51 861	60 381	63 919	71 080	66 744	-14,1	-22,3
	Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	51 861	60 381	63 919	71 080	66 744	-14,1	-22,3
	Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	27 775	27 245	-	-	-	1,9	-
	Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	3,9	3,5	3,7	3,5	3,5	11,6	11,6

1) Pois lukien kauppakeskukset, joissa kävijämäärää ei seurata. 2016 nämä olivat Fruängen Centrum, Högdalen Centrum, Myllypuro, Heikintori, Glasshusspassasjen, Krokstad Senter ja Lade.

2) Veden kulutus vuodelta 2016 sisältää Kista Gallerian yhteydessä sijaitsevien hotellin ja opiskelija-asuntolan kulutusluvut. Kista Galleria ei kuitenkaan sisälly vertailukelpoisiin lukuihin.

JÄTTEET

JÄTTEIDEN KÄSITTELYTAPA (G4-EN23, EPRA WASTE-ABS)

	2016		2015		2014		2013		2012	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	1545	7,1	1137	4,9	2106	12,3	2 410	12,3	2 695	12,3
Poltettu jäte	6 873	31,6	8 151	35,3	4 294	25,1	4 179	25,1	4 080	25,1
Kompostoitu jäte	4 143	19,0	4 148	17,9	2 628	15,4	2 724	15,4	2 797	15,4
Kierrätetty jäte	8 180	37,6	8 645	37,4	7 387	43,2	5 299	43,2	4 955	43,2
Uusiokäytetty jäte	1 021	4,7	1 029	4,5	689	4,0	485	4,0	370	4,0
Yhteensä	21 761	100	23 110	100	17 105	100	15 097	100	14 896	100

JÄTTEIDEN KÄSITTELYTAPA KAUPPAKESKUKSISSA

	2016		2015		2014		2013		2012	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	1 530	7,1	1 135	5,0	1 918	11,6	2 112	14,7	2 375	16,8
Poltettu jäte	6 804	31,6	8 047	35,2	4 229	25,5	4 104	28,3	3 909	27,7
Kompostoitu jäte	4 134	19,2	4 125	18,0	2 580	15,5	2 658	18,5	2 711	19,2
Kierrätetty jäte	8 061	37,4	8 559	37,4	7 207	43,4	5 088	35,2	4 759	33,7
Uusiokäytetty jäte	1 016	4,7	1 017	4,4	665	4,0	484	3,4	364	2,6
Yhteensä	21 545	100	22 882	100	16 599	100	14 446	100	14 118	100

JÄTTEIDEN KÄSITTELYTAPA VERTAILUKELPOISISSA KIINTEISTÖISSÄ (EPRA WASTE- LFL)

Vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa	2016		2015		Vertailukelpoisissa kohteissa	2016		2015	
	t	%	t	%		t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	662	9,0	749	9,3	Kaatopaikkajäte	671	8,9	750	9,2
Poltettu jäte	2 585	35,1	3 116	38,5	Poltettu jäte	2 638	35,0	3 120	38,5
Kompostoitu jäte	1 277	17,4	1 235	15,3	Kompostoitu jäte	1 278	17,0	1 237	15,3
Kierrätetty jäte	2 430	33,0	2 590	32,0	Kierrätetty jäte	2 536	33,7	2 597	32,0
Uusiokäytetty jäte	407	5,5	404	5,0	Uusiokäytetty jäte	407	5,4	404	5,0
Yhteensä	7 360	100	8 095	100	Yhteensä	7 529	100	8 108	100

Jäteraportoinnin kattavuus on 96 % Cityconin omistamasta ja operatiivisen määräysvallan alla olevasta vuokrattavasta pinta-alasta.

KOKONAISJÄTEMÄÄRÄT LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA WASTE-ABS)

t	2016	2015	2014	2013	2012
Suomi	9 253	9 465	9 780	9 959	9 835
Norja	6 524	7 088	-	-	-
Ruotsi	5 109	5 621	6 338	4 117	4 067
Viro ja Tanska	877	937	986	1 021	994
Yhteensä	21 761	23 110	17 105	15 097	14 896

KOKONAISJÄTEMÄÄRÄT KIINTEISTÖTYYPEITTÄIN (EPRA WASTE-ABS)

t	2016	2015	2014	2013	2012	% 2015-2016	% 2012-2016
Kauppakeskukset	21 545	22 882	16 599	14 446	14 118	-5,8	52,6
Muut	217	228	506	651	778	-5,1	-72,1
Yhteensä	21 761	23 110	17 105	15 097	14 896	-5,8	46,1

KAUPPAKESKUSTEN JÄTEMÄÄRÄT JÄTELAJEITTAIN

	2016		2015		2014		2013		2012	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
Tavanomainen jäte										
Kaatopaikkajäte	1 308	6	901	4	1 644	7	1 964	14	2 150	15
Energiajäte	6 804	32	8 047	35	4 229	18	4 104	28	3 909	28
Paperi	632	3	667	3	711	3	739	5	683	5
Muovi	296	1	335	1	1 900	8	66	0	56	0
Pahvi	6 347	29	6 785	30	4 066	18	3 686	26	3 588	25
Biojäte	4 134	19	4 125	18	2 580	11	2 658	18	2 711	19
Metalli	330	2	327	1	221	1	220	2	145	1
Lasi	455	2	445	2	308	1	377	3	287	2
Muut uusiokäytetyt jätteet	923	4	795	3	578	3	432	3	338	2
Muut sekalaiset jätteet	222	1	235	1	274	1	148	1	225	2
Vaarallinen jäte	93	0	221	1	87	0	51	0	26	0
Yhteensä	21 545	100	22 882	100	16 599	100	14 446	100	14 118	100

JÄTTEIDEN KÄSITTELYN SUHTEELLINEN OSUUS KAUPPAKESKUKSISSA LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA WASTE-ABS)

%		2016	2015
Suomi	Kaatopaikkajäte	15	8
	Poltettu jäte	23	29
	Kompostoitu jäte	21	21
	Kierrätetty jäte	35	35
	Uusiokäytetty jäte	7	8
	Yhteensä	100	100
Norja	Kaatopaikkajäte	0	1
	Poltettu jäte	28	28
	Kompostoitu jäte	26	24
	Kierrätetty jäte	44	45
	Uusiokäytetty jäte	3	2
	Yhteensä	100	100
Ruotsi	Kaatopaikkajäte	3	5
	Poltettu jäte	49	52
	Kompostoitu jäte	10	8
	Kierrätetty jäte	33	32
	Uusiokäytetty jäte	4	3
	Yhteensä	100	100
Viro ja Tanska	Kaatopaikkajäte	0	8
	Poltettu jäte	51	48
	Kompostoitu jäte	8	4
	Kierrätetty jäte	40	40
	Uusiokäytetty jäte	0	0
	Yhteensä	100	100

VERTAILUKELPOISTEN KAUPPAKESKUSTEN JÄTEMÄÄRÄT JÄTELAJEITTAIN

	2016		2015	
	t	%	t	%
Tavanomainen jäte				
Kaatopaikkajäte	601	8,2	664	8,2
Energiajäte	2 585	35,1	3 116	38,5
Paperi	249	3,4	234	2,9
Muovi	30	0,4	42	0,5
Pahvi	1 962	26,7	2 119	26,2
Biojäte	1 277	17,4	1 235	15,3
Metalli	79	1,1	82	1,0
Lasi	110	1,5	114	1,4
Muu kierrätetty jäte	364	4,9	359	4,4
Muu jäte	61	0,8	86	1,1
Vaarallinen jäte	43	0,6	45	0,6
Yhteensä	7 360	100	8 095	100
Jättemäärän muutos, %		-9,1		

KAUPPAKESKUSTEN KIERRÄTYSASTE

%	2016	2015	2014	2013	2012
Suomi	85	92	84	80	77
Norja	100	99	-	-	-
Ruotsi	97	95	95	97	96
Viro ja Tanska	100	92	92	86	86
Yhteensä	93	95	88	85	83

HENKILÖSTÖ

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

	2016				2015				2014		2013		2012	
	FTE	%	HC	%	FTE	%	HC	%	HC	%	HC	%	HC	%
Henkilöstömäärä 31.12. (LA1)														
Yhteensä	140		151		137		146		152*		137*		129	
Citycon Norway	132		136		160		164 ²⁾		-		-		-	
Yhteensä sis. Citycon Norway	272		287		297		310 ²⁾		-		-		-	
Henkilöstö maittain 31.12. (LA1)														
Suomi	78	29	84	29	77	25	82	26	92	61	83	61	86	67
Norja	132	49	136	48	160	55	164 ²⁾	54	-	-	-	-	-	-
Ruotsi	50	18	54	19	48	16	51	16	48*	31	43*	31	32	25
Viro	8	3	9	3	8	3	9	3	9	6	9	7	9	7
Hollanti	3	1	3	1	3	1	3	1	3	2	1	1	1	1
Tanska	1	0	1	0	1	0	1	0	-	-	-	-	-	-
Henkilöstö liiketoimintayksiköittäin 31.12. (LA1)														
Suomen liiketoimintayksikkö	44	17	47	17	41	14	43	14	41	27	47	34	60	46
Norjan liiketoimintayksikkö	131	48	135	47	160	54	164 ²⁾	54	-	-	-	-	-	-
Ruotsin liiketoimintayksikkö	47	17	51	18	45	15	48	15	41*	27	42*	31	31	24
Viron ja Tanskan liiketoimintayksikkö	9	3	10	3	9	3	10	3	9	6	10	7	10	8
Konsernihallinto	41	15	44	15	42	14	45	14	61	40	38	28	28	22

*Luvut sisältävät Kista Gallerian työntekijät

1) Lukua ei ole raportoitu

2) Muutettu vuoden 2015 vuosiraportista

Headcount (HC) luku kuvaa työnantajaan työsuhteessa olevien työntekijöiden määrää.

Full Time Equivalent (FTE) luku kuvaa käytettävissä olevien henkilöresurssien määrää, sisältäen suhteessa täysipäiväiset ja osa-aikaiset työntekijät, jättäen pitkillä vapailla olevat laskennasta.

Kaikki työsuhteet perustuvat lainmukaisiin työsopimuksiin.

HENKILÖSTÖRYHMÄJAKAUMA SUKUPUOLEN MUKAAN 31.12.2016

	Yhteensä		joista naisia		joista miehiä	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Johtoryhmä	5	2	2	40	3	60
Muut johtajat	27	9	8	30	19	70
Päälliköt	135	50	56	41	79	59
Muut työntekijät	105	39	56	53	49	47
Yhteensä	272	100	122	45	150	55

HENKILÖSTÖTUNNUSLUKUJA

	2016				2015				2014		2013		2012	
	FTE	%	HC	%	FTE	%	HC	%	HC	%	HC	%	HC	%
Työsuhdemuodot 31.12. (LA1)														
Vakituiset työntekijät/Määräaikaiset työntekijät	259/13	95/5	273/14	95/5	286/11	96/4	298/12 ²⁾	96/4	130/21	86/14	112/15	88/12	122/7	95/5
Kokoaikaiset työntekijät/Osa-aikaiset työntekijät	270/2	99/1	284/3	99/1	288/9	97/3	297/13 ²⁾	96/4	145/6	96/4	120/7	95/5	125/4	97/3
Henkilöstön keski-ikä ja sukupuolijakauma (LA1)														
Keski-ikä, vuotta 31.12.	43		43		44		43		40		41		42	
Alle 18-vuotiaat työntekijät vuoden aikana	0		0		0		0		0		0		0	
Naisten/miesten prosenttiosuus henkilöstöstä 31.12.		45/55		47/53		46/54		48/52		49/51		53/47		53/47
Vaihtuvuus vuoden aikana (LA1)														
Uudet työsopimukset sisältäen lyhyet sijaisuudet	42		44		32		32		52		31		28	
Naisten/miesten prosenttiosuus uusista työsopimuksista		45/55		48/52		62/38		62/38		41/59		58/42		1)
Vakituisesta työsuhhteesta palveluksesta poistuneet henkilöt	59		66		27		27		20		25		28	
Naisten/miesten prosenttiosuus poistuneista henkilöstä		45/55		50/50		30/70		30/70		35/65		52/48		1)
Työhön vanhempainvapaalta palanneet		99		99		100		100		100		100		100
Kehityskeskustelut (LA11)														
Työntekijät, jotka käyvät kehityskeskustelun kerran vuodessa	99		99		99*		99*		99		93		63	
Sairauspoissaolot ja tapaturmat (LA7)														
Sairauspäiviä yhteensä vuoden aikana	896		896		307*		307*		243		220		424	
Sairauspäiviä kutakin työntekijää kohden	3		3		2*		2*		2		2		3	
Sairauspoissaoloprosentti	1		1		1*		1*		1		1		1	
Poissaoloja aiheuttaneita tapaturmia työssä	0		0		0		0*		0		0		0	
Kuolemaan johtaneet tapaturmat	0		0		0		0		0		0		0	

*Luvut eivät sisällä Citycon Norwayn työntekijöitä

1) Lukua ei ole raportoitu

2) Muutettu vuoden 2015 vuosisraportista

Poissaoloprosentti =

Sairauspoissaolopäivät (1.1.–31.12.)

Teoreettinen säännöllinen työaika päivinä (1.1.–31.12.)

X100%

TYÖSUHTEEN KESTO 31.12.2016

	FTE	%
Alle 2 vuotta	59	22
2–4 vuotta	70	26
Yli 4 vuotta	143	52
Yhteensä	272	100

IKÄPROFILI 31.12.2016

	FTE	%
Alle 30	30	11
30–50	168	62
Yli 50	74	27
Yhteensä	272	100

TALOUDELLINEN VASTUU

TUOTETTU JA JAETTU TALOUDELLINEN VASTUU (EC1)¹⁾

Me	2016	2015	2014
Tuotettu suora taloudellinen arvo			
a) Tulot			
Suomi	127,2	139,0	147,7
Norja	115,1	60,5	0,0
Ruotsi	57,3	60,4	60,5
Viro ja Tanska	32,2	35,6	37,2
Bruttovuokratuotto	251,4	223,9	189,4
Ylläpito- ja palvelutuotot	80,3	71,7	55,9
Tulot sijoituskiinteistöjen myynnistä ²⁾	109,9	126,8	29,5
Jaettu taloudellinen arvo			
b) Liiketoiminnan kulut			
Suomi	-32,2	-35,2	-38,1
Norja	-26,6	-15,6	0,0
Ruotsi	-14,1	-14,8	-15,4
Viro ja Tanska	-6,8	-8,2	-8,6
Pääkonttori	0,5	0,0	0,0
Kiinteistöjen hoitokuluihin liittyvät ostot ³⁾	-79,2	-73,8	-62,1
Suomi	220,3	-109,0	-95,9
Norja	45,7	-1556,2	0,0
Ruotsi	45,6	-43,7	-26,0
Viro ja Tanska	1,8	-8,4	-0,7
Pääkonttori	1,1	-1,3	-2,9
Investoinnit	314,5	-1 718,6	-125,5

Me	2016	2015	2014
c) Työntekijöiden palkat ja palkkiot			
Suomi	-3,2	-2,7	-2,6
Norja	-12,0	-9,5	0,0
Ruotsi	-3,7	-3,4	-2,3
Viro ja Tanska	-1,2	-1,0	-0,6
Pääkonttori	-6,1	-5,5	-5,8
Palkat ja palkkiot	-26,2	-22,1	-11,4
Suomi	0,0	0,0	0,0
Norja	0,0	-0,1	0,0
Ruotsi	-0,1	0,0	0,0
Viro ja Tanska	0,0	0,0	0,0
Pääkonttori	-0,1	0,0	-0,1
Henkilöstön koulutukseen käytetyt varat	-0,1	-0,2	-0,1
d) Maksut rahoittajille ²⁾			
Maksetut osingot ja pääoman palautukset sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta	-131,4	-89,2	-66,3
Lainojen takaisinmaksut ja nostot	133,5	3,9	-286,1
Maksetut ja saadut rahoituskulut sekä toteutuneet kurssitappiot/-voitot	-54,3	-57,9	-37,3
e) Maksut valtiolle			
Tuloverot (valtiolta/valtiolle) ²⁾	-0,8	-0,2	-0,7
Suomi	-3,7	-3,6	-3,6
Norja	-1,4	-0,7	0,0
Ruotsi	-2,5	-3,2	-3,4
Viro ja Tanska	-0,4	-0,4	-0,4
Kiinteistöverot (valtiolle, jälleenveloitus vuokralaisilta)	-8,1	-7,8	-7,4

1) Luvut eivät sisällä Kista Galleriaa

2) Erät rahavirtalaskelmasta

3) Kiinteistöjen hoitoon liittyvät palvelut vaativat aina paikallista työvoimaa. Energia on suurin hoitokuluihin liittyvä kuluerä. Lämmitystapana on pääosin paikalliselta kaukolämpöyhtiöltä hankittu kaukolämpö. Sähkö hankitaan kaikissa maissa keskitetysti.

GRI-TAULUKOT

Raportin vertailu Global Reporting Initiativen suuntaviivoihin ja EPRA:n parhaisiin käytäntöihin.

AR: Vuosikatsaus

SA: Vastuullisuusselvitys

CGS: Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

FS: Tilinpäätös

GRI G4 tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sivu	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
		Strategia ja analyysi				
G4-1		Toimitusjohtajan katsaus	AR s. 8-9			
G4-2		Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	AR s. 7, 10-13 FS s. 73-74 SA s. 2-3	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ovat lueteltu tilinpäätöksessä.		
		Organisaation taustakuvaus				
G4-3-G4-9		Organisaation taustakuvaus	AR s. 3-5 CGS s. 2-3	www.citycon.com/fi/meista		
G4-10		Henkilöstön määrä työsuhteen ja työsopimuksen mukaan, alueellisesti ja sukupuolen mukaan jaoteltuna	AR s. 24 SA s. 9, 20-21			
G4-11		Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö		Henkilöstö ei ole kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piirissä.		
G4-12		Organisaation toimitusketju	AR s. 10-11			
G4-13		Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa, omistusrakenteessa tai toimitusketjussa raportointijaksolla	AR s. 9 FS s. 60-65			
G4-14		Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	SA s. 4, 6, 9 CGS s. 11			
G4-15		Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	SA s. 2, 10	Kiinteistöalan Energiatehokkuussopimus Suomessa		
G4-16		Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	AR s. 11	Green Building council Suomi, Norja		
		Tunnistetut olennaiset näkökohdat ja laskentarajat				
G4-17		Konsernin laskentarajaukset	FS s. 22-25			
G4-18		Raportin sisällön määritys	SA s. 4, 11			
G4-19		Olennaiset näkökohdat	SA s. 4-5			
G4-20		Olennaisia näkökohtia koskevat laskentarajat organisaation sisällä	SA s. 4-5, 11			
G4-21		Olennaisia näkökohtia koskevat laskentarajat organisaation ulkopuolella	SA s. 4-5, 11			
G4-22		Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa		Vähäisiä päivityksiä 2015 ympäristöluvuissa		
G4-23		Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarajoissa	SA s. 4, 11	Citycon aikoo päivittää olennaisuusarviota jälleen vuonna 2017, ja tällä kertaa painopisteenä on, miten vastuullisuudella voi tukea arvonluontia.		
		Sidosryhmävuorovaikutus				
G4-24		Luettelo organisaation sidosryhmistä	SA s. 5			
G4-25		Sidosryhmien määrittelyperusteet	SA s. 4-5			
G4-26		Sidosryhmätoiminnan periaatteet	SA s. 4-7, 9			
G4-27		Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	SA s. 5, 7-10			
		Raportin kuvaus				
G4-28		Raportointijakso	SA s. 11			
G4-29		Edellisen raportin päiväys		www.citycon.com/fi/raportit-ja-esitykset		

GRI G4 tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sivu	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
G4-30		Raportin julkaisu tiheys	SA s.11	http://www.citycon.com/fi/raportit-ja-esitykset		
G4-31		Yhteystiedot josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja		http://www.citycon.com/fi/raportit-ja-esitykset		
G4-32		GRI-sisältövertailu	SA s. 23-28			
G4-33		Lähestymistapa ulkoiseen varmennukseen	SA s.11			
		Hallinto				
G4-34-53		Hallintorakenne, prosessit ja palkitseminen	Katso: Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016	Hallintorakenne, prosessit ja palkitseminen ovat lueteltu hallinto- ja ohjausjärjestelmäselvityksessä.		
		Liiketoiminnan eettisyys				
G4-56-58		Arvot ja liiketoimintaperiaatteet; neuvonanto; väärinkäytösten ilmoittaminen	SA s. 5-8,10	www.citycon.com/fi/citycon-code-conduct-ohjeistus		
		Johtamistavan kuvaus				
G4-DMA		Yleinen johtamistavan kuvaus	SA s. 6,9 CGS s. 2-3			
		Taloudellinen vastuu				
		Taloudelliset tulokset				
G4-EC1		Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	SA s. 22 AR s. 10-11	Lisätietoa saatavilla tilinpäätöksestä.		
G4-EC2		Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet liittyen organisaation toimintaan	CGS s. 11 AR s. 12-13	http://www.citycon.com/fi/vastuullisuus		
G4-EC3		Organisaation eläkesitoumusten kattavuus		Citycon noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä, ei raportoitu erikseen.		
G4-EC4		Valtiolta saadut avustukset		Saadut avustukset 0,13 milj. euroa Suomessa ja Norjassa 0,11 milj. euroa		
		Välilliset taloudelliset vaikutukset				
G4-EC8		Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	AR s. 7, 10, 11, 17 SA s. 3			
		Ostokäytännöt				
G4-EC9		Paikallisten ostojen osuus merkittävässä toimipaikoissa	AR s. 7, 10, 11, 17 SA s. 3, 22			
		Ympäristövastuu				
		Energia				
G4-EN3	Elec-Abs, DH&C-Abs, Fuel-Abs Elec-LfL DH&C-LfL Fuels-LfL	Organisaation oma energian kulutus	AR s. 7, 9, 11, 13, 17 SA s. 8, 11-13	Kehityshankkeita ei raportoida osana kokonaislukuja (edustavat pientä osaa Cityconin kokonaisenergian kulutuksesta) lista kehityshankkeista löytyy sivulta AR 19. Oman energiatuotannon määrä oli vuonna 2016 niin vähäistä, että sitä ei raportoida erikseen.	✓	98; vert. kelp 100
G4-EN6		Energian kulutuksen vähentäminen	AR s. 7, 9, 13, 17 SA s. 8, 12-13			
G4-EN7		Tuotteiden ja palveluiden energiankulutuksen vähentäminen	AR s. 7, 9, 13, 17 SA s. 6, 8, 12-13			
CRE1	Energy-Int	Rakennusten energian ominaiskulutus	AR s. 7, 13, 17 SA s. 2, 8, 12		✓	98

GRI G4 tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sivu	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
		Vesi				
G4-EN8	Water-Abs; Water-LfL	Kokonaisvedenotto vesilähteittäin	SA s. 10, 16	Vesi tulee kunnallisista vedenottamoista.	✓	98; vert. kelp 95
CRE2	Water-Int	Rakennusten vedenkäytön ominaiskulutus	AR s. 22, 26-27 SA s. 2, 10, 16		✓	97
		Luonnon monimuotoisuus				
G4-EN11		Omistetut, vuokratut tai hallinoidut toimipaikat, jotka sijaitsevat luonnonsuojelualueilla tai luonnon monimuotoisuuden kannalta rikkailla alueilla tai niiden läheisyydessä	AR s. 27 SA s. 10			
		Päästöt				
G4-EN15	GHG-Dir-Abs; GHG-Dir-LfL	Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 1)	SA s. 8, 14-15		✓	98; vert. kelp 100
G4-EN16	GHG-Indir-Abs; GHG-Indir-LfL	Energian epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 2)	SA s. 8, 14-15		✓	98; vert. kelp 100
G4-EN17	GHG-Indir-Abs	Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 3)	SA s. 8, 14-15	Laskettu osittain.	✓	98; vert. kelp 100
G4-EN19		Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	AR s. 7 SA s. 8, 14-15			
CRE3	GHG-Int	Kiinteistöistä aiheutuneiden kasvihuonekaasujen ominaispäästöt	SA s. 8, 14		✓	98
		Jätevedet ja jätteet				
G4-EN22		Päästöt vesistöön jaoteltuna päästölajeittain ja kohteen mukaan		Jäte- ja sadevesi on johdettu kunnalliseen viemärijärjestelmään.		
G4-EN23	Waste-Abs; Waste l-f-l	Jätteiden kokonaismäärä jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti	SA s. 10, 17-19		✓	96; vert. kelp 100
G4-EN24		Merkittävien vuotojen määrä ja suuruus		Ei raportoituja vuotoja 2016.		
		Tuotteet ja palvelut				
G4-EN27		Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämistoimenpiteiden laajuus	AR s. 26-27 SA s. 10			
		Määräystenmukaisuus				
G4-EN29		Merkittävien ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä		Ei rikkomuksia vuoden 2016 aikana.		
		Toimittajien ympäristöarvioinnit				
G4-EN32		Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu ympäristökriteerin mukaisesti		Ei arviointeja. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävässä liikesuhteissa.		
		Ympäristöasioihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit				
G4-EN34		Ympäristöasioihin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä		Ei vastaanotettuja ilmoituksia vuonna 2015 avatun Code of Conduct ilmoituskanavan kautta		
		Sosiaalinen vastuu				
		Henkilöstö ja työolosuhteet				
		Työllistäminen				
G4-LA1		Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain	SA s. 10, 20-21 FS s. 10	Alueellinen ja ikäryhmittäin jaottelu ei ole mahdollista suhteellisen pienen henkilöstömäärään vuoksi.		
G4-LA3		Töihin paluuste ja töissä pysyvyysaste vanhempainloman jälkeen jaoteltuna sukupuolen mukaan	SA s. 21			

GRI G4 tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sivu	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
		Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet				
G4-LA4		Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitusaika ja sen sisältäminen kollektiivisiin työehtosopimuksiin		Citycon toimii paikallisten lakien ja määräysten mukaisesti. Työntekijöiden ja työnantajan lainmukainen yhteistoiminta tapahtuu yhteistoimintaryhmässä. Työntekijäjäsenet valitaan vaaleilla kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Ryhmä käsittelee koko henkilöstöä koskevia aiheita.		
		Työterveys ja -turvallisuus				
G4-LA5		Osuus henkilöstöstä, joka on edustettuna virallisissa henkilöstön ja johdon yhteisissä työterveyttä ja -turvallisuutta valvovissa ja neuvoa-antavissa toimikunnissa		Yhteistoiminnallinen työsuojelutoimikunta Suomessa. Käsiteltäviin aiheisiin kuuluu työturvallisuuteen, työhyvinvointiin ja työterveyteen liittyvät aiheet.		
G4-LA6		Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset jaoteluna alueittain ja sukupuolen mukaan	SA s. 21	Citycon on joka maassa perustanut työturvallisuuskomiteoita tai nimennyt vastuhenkilön, joka käsittelee turvallisuusasioita ja työvihihyvyyttä.		
		Koulutus				
G4-LA10		Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat, jotka tukevat henkilöstön jatkuvaa työllisyyttä ja antavat tukea työsuhteen päättymistilanteissa	SA s. 9	Takaamme tasavertaisen mahdollisuuden kaikille työntekijöille osallistua koulutuksiin.		
G4-LA11		Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	SA s. 5, 9, 21	Henkilöstöpolitiikan mukaisesti kaikki työntekijät osallistuvat vuosittain kehityskeskusteluihin.		
		Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus				
G4-LA12		Organisaation hallintoelinten kokoonpano ja henkilöstön jakauma henkilöstöryhmittäin jaoteltuna sukupuolen, ikäryhmän, vähemmistöryhmän ja muiden monimuotoisuuteen liittyvien tekijöiden mukaisesti	AR s. 24, 33 CGS s. 3-4			
		Toimittajien työolojen arviointi				
G4-LA14		Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu työoloihin liittyvien kriteerien mukaisesti	SA s. 10	Ei arviointeja. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävässä liikesuhteissa. Vuonna 2016 soveltamisalaa on laajennettu koskemaan myös kiinteistökehityksen tavarantoimittajia ja palveluiden tarjoajia.		
		Työoloihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit				
G4-LA16		Työoloihin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä		Ei vastaanotettuja ilmoituksia vuonna 2015 avatun Code of Conduct ilmoituskanavan kautta.		
		Ihmisoikeudet				
		Investoinnit				
G4-HR1		Lukumäärä ja prosenttiosuus merkittävistä investointisopimuksista, jotka sisältävät ihmisoikeuksiin liittyviä ehtoja tai joiden yhteydessä on tehty ihmisoikeusarviointi		Ei tunnistettuja riskejä toiminta-alueella.		
		Syrjintä				
G4-HR3		Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Yhdistymisen vapaus ja työehtosopimusoikeudet				
G4-HR4		Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta yhdistymisen vapautta ja oikeutta kollektiivisesti neuvoteltuihin työehtosopimuksiin on rikottu tai sen on tunnistettu olevan vaarassa olla toteutumatta, ja näiden oikeuksien tukemiseksi toteutetut toimenpiteet		Ei tunnistettuja riskejä toiminta-alueella. Citycon Code of Conduct, www.citycon.fi/Vastuullisuus.		
		Lapsityövoima				
G4-HR5		Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta on tunnistettu merkittävä lapsityövoiman käytön riski, ja lapsityövoiman käytön estämiseksi toteutetut toimenpiteet		Citycon Code of Conduct, www.citycon.fi/Vastuullisuus.		

GRI G4 tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sivu	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
		Pakko- ja rangaistustyövoima				
G4-HR6		Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta on tunnistettu merkittävä pakko- ja rangaistustyövoiman käytön riski, ja pakko- ja rangaistustyövoiman käytön estämiseksi toteutetut toimenpiteet		Citycon Code of Conduct, www.citycon.fi/Vastuullisuus.		
		Turvallisuuskäytännöt				
G4-HR7		Prosenttiosuus turvahenkilöstöstä, joka on saanut koulutusta organisaation ihmisoikeuspolitiikkoihin ja organisaation toiminnan kannalta relevantteihin menettelytapoihin		Cityconin palkkalistoilla oleva turvallisuuspäällikkö on koulutettu kuten muut työntekijät.		
		Ihmisoikeuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit				
G4-HR12		Ihmisoikeuksiin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä		Ei vastaanotettuja ilmoituksia vuonna 2015 avatun Code of Conduct ilmoituskanavan kautta.		
		Yhteiskunta				
		Paikallisyhteisöt				
G4-S01		Prosenttiosuus toiminnoista, joissa on toteutettu paikallisyhteisövuorovaikutus, vaikutusarvioinnit ja kehitysohjelmat	SA s.10	Vuonna 2015 käynnistimme projektin ymmärtääksemme paremmin Cityconin sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia ympäröivään yhteisöön. Olemme jatkaneet yhteistyön ja liiketoimintatavoitteidemme välisen yhteyden arviointia ja vahvistamista.		
G4-S02		Toiminnot, joilla on nykyisiä ja mahdollisia negatiivisia vaikutuksia paikallisyhteisöihin		Asukastilaisuudet kehityshankkeiden yhteydessä.		
		Lahjonta ja korruption vastaisuus				
G4-S03		Lahjontaan liittyvän riskiarvioinnin läpikäyneiden liiketoimintayksiköiden lukumäärä ja prosenttiosuus sekä tunnistetut merkittävät riskit		Citycon Code of Conduct, www.citycon.fi/Vastuullisuus.		
G4-S04		Korruption vastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus		Koko henkilöstölle pakollinen verkkokoulutus. Citycon Code of Conduct, www.citycon.fi/Vastuullisuus		
G4-S05		Vahvistetut lahjontatapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Poliittinen vaikuttaminen				
G4-S06		Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edunsaajittain				
		Kilpailun rajoitukset				
G4-S07		Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvien oikeustoimien lukumäärä ja oikeuden päätökset		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Määräystenmukaisuus				
G4-S08		Merkittävien lainsäädännön ja säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Toimittajien yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi				
G4-S09		Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvien kriteerien mukaisesti		Ei arviointeja. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävässä liikesuhteissa.		
		Yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit				
G4-S011		Yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä		Ei vastaanotettuja ilmoituksia vuonna 2015 avatun Code of Conduct ilmoituskanavan kautta.		

GRI G4 tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sivu	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
		Tuotevastuu				
		Asiakkaiden terveys ja turvallisuus				
G4-PR2		Tuotteiden elinkaarenaikaisiin terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Tuote- ja palvelutiedot				
G4-PR5		Asiakastyytyväisyystutkimusten tulokset		Koko yhtiön kattavaa tyytyväisyyskyselyä toteutettu vuonna 2016.		
CRE8	Cert-tot	Kestävän kehityksen sertifiointit ja luokitukset	AR s. 7, 10, 13, 17, 22, 34-37 SA s. 2, 6, 10, 15		✓	100
		Markkinointiviestintä				
G4-PR7		Markkinointiviestintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Asiakkaiden yksityisyyden suoja				
G4-PR8		Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä		Ei tapauksia vuonna 2016.		
		Määräystenmukaisuus				
G4-PR9		Tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyvän lainsäädännön ja säännösten rikkomisesta aiheutuneiden merkittävien sakkojen rahamääräinen arvo		Ei tapauksia vuonna 2016.		

RIIPPUMATON VARMENNUSRAPORTTI

CITYCON OYJ:N JOHDOLLE

Olemme Citycon Oyj:n (jatkossa Citycon) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat Cityconin vastuullisuusselvityksessä 2016 (Sustainability Accounts) esitetyt numeeriset ympäristötiedot raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2016 (jatkossa yritys vastuutiedot).

JOHDON VELVOLLISUUDET

Cityconin johto vastaa yritys vastuutietojen laatimisesta ja esittämisestä Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines G4, EPRA (European Public Real Estate Association) Best Practice Recommendations on Sustainability Reporting (2nd Edition) sekä Cityconin sisäisten raportointiohjeiden mukaisesti (jatkossa raportointiperiaatteet).

VARMENTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutenamme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava varmennustoimeksianto ja esittää suorittamamme työn perusteella riippumaton johtopäätös yritys vastuutiedoista. Emme vastaa muille kuin Cityconille työstämme, varmennusraportistamme ja esittämistämme johtopäätöksistä.

Olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon Kansainvälisen Varmennustoimeksiannotstandardin (ISAE) 3000 "Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen

informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus" mukaisesti. ISAE 3000 -standardi edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja varmennustoimeksiannon suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko yritys vastuutiedot kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

VARMENTAJAN RIIPPUMATTOMUUS JA LAADUNVALVONTA

Noudatamme IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) määrittämiä riippumattomuus- ja muita eettisiä vaatimuksia. Sovellamme kansainvälistä ISQC 1-laadunvalvontastandardia ja näin ollen ylläpidämme kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toiminta-periaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädösten ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamiseen.

TOIMEKSIANNON RAJOITUKSET

Varmennustoimeksiantomme kohdistuu ainoastaan numeerisiin ympäristötietoihin Cityconin vastuullisuusselvityksessä 2016. Toimeksiantomme ei sisällä varmennusta liittyen muihin seikkoihin tai aikaisempien vuosien tietoihin, jotka esitetään vastuullisuus selvityksessä 2016.

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenettelyt ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa. Varmennustoimenpiteiden valinta perustuu varmentajan harkintaan ja arvioon riskeistä, että yritys vastuutiedot eivät olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti. Olemme suunnitelleet ja suorittaneet toimeksiannon siten, että saamme riittävästi asianmukaista evidenssiä, johon perustaa johtopäätöksemme

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Päivittäneet tietomme ja ymmärryksemme Cityconin olennaisista yritys vastuun raportointiaiheista, organisaatiosta ja hankkeista,
- arvioineet raportointiperiaatteiden soveltuvuutta ja soveltamista sidosryhmien tiedontarpeen kannalta,
- haastatelleet yritys vastuutiedon keräämisestä ja yhdistelystä vastuullisia henkilöitä ymmärtääksemme järjestelmiä, prosesseja sekä kontrolleja liittyen tietojen keräämiseen ja yhdistelyyn,
- vierailleet yhdessä toimipaikassa Ruotsissa ja yhdessä toimipaikassa Suomessa saadaksemme tietoja yritys vastuutiedon keräämisestä ja yhdistelyprosessista,
- käyneet läpi ympäristötietoja sisäisistä ja

ulkoisista lähteistä ja tehneet otospohjaisesti tarkastuksia raportointiaineistoon, ja f. käyneet läpi esitettyjä tietoja suhteessa

GRI G4 -ohjeistoon ja EPRA:n -suositukseen. Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon yritys vastuutietojen tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat luontaiset rajoitukset. Riippumatonta varmennusraporttiamme ei tule käyttää arvioitaessa Cityconin suoriutumista määrittelemiensä yritys vastuuseen liittyvien periaatteiden toteutumisessa.

JOHTOPÄÄTÖKSEMME

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, etteivät Cityconin raportoimat yritys vastuutiedot olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Helsingissä, 17. helmikuuta 2017

Ernst & Young Oy

Mikko Ryttilahti
Partner, KHT

Jani Alenius
Yritys vastuupalveluiden johtaja

